

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

01.09.2025

Kokoustiedot

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

Aika 01.09.2025 klo 09:00 - 11:38

Paikka Kaupunginhallitus (30), Virastopiha 2C, 1. krs Teams Room

Läsnä	Partanen Henna Stenholm Elena Hagerlund Tony Holma Jussi af Hällström Nina Kilpijoki Kerttu-Liisa Marttila Helena Laakso Mikko Schauman Ari	puheenjohtaja henkilökohtainen varajäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen henkilökohtainen varajäsen jäsen	poistui kello 11.28
Muut saapuvilla olleet	Katainen Mervi Sistonen Markku Markku Antero Mykkänen Kai Heinero Mervi Isotalo Olli Jyrkkä Maria Kattelus Johanna Kivinen Harri Konttas Ari Lehtinen Maija Narvo-Akkola Merja Pajakoski Johanna Ferm Niko Laitala Pasi Aaltonen Matti	kaupunginhallituksen puheenjohtaja kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja kaupunginjohtaja elinvoimajohtaja Kaupunkiympäristön toimialajohtaja konserniohjauksen kehittämisjohtaja konserniohjauksen kehittämisspäällikkö hallinto- ja kehittämisjohtaja rahoitusjohtaja toimitusjohtaja kasvun ja oppimisen toimialajohtaja viestintäjohtaja yhteysjohtaja strategia- ja kehittämisjohtaja sihteeri	poistui kello 11:29 esteellisenä kohtien 25 ja 26 käsittelyn ajaksi, palasi takaisin kello 11:35 poistui kello 11:29 esteellisenä kohtien 25 ja 26 käsittelyn ajaksi, palasi takaisin kello 11:35 poistui kello 11:29 esteellisenä kohtien 25 ja 26 käsittelyn ajaksi poistui kello 10:38 poistui kello 10:38

Allekirjoitukset

Henna Partanen
puheenjohtaja

Matti Aaltonen
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty
§26 tarkastettu ja allekirjoitettu kokouksessa

Kerttu-Liisa Kilpijoki
pöytäkirjantarkastaja

Tony Hagerlund
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 05.09.2025

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 15		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 16		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 17	1, 2	Konserniraportti tammi-kesäkuu 2025	7
§ 18		Espoon kaupungin asiantuntijajäsenen nimeäminen Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) hallitukseen toimikaudelle 2025–2029	10
§ 19		Espoo-tarinan valmistelun tilanne ja keskeiset valmistelun painopisteet	12
§ 20	3, 4	Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028	15
§ 21	5, 6	Lausunnon antaminen Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026-2028	34
§ 22	7 - 9	Tilapalvelut-liikelaitoksen heinäkuun osavuosikatsaus II/2025	43
§ 23	10	Vallipuiston päiväkodin uudishankkeen hankesuunnitelman muuttaminen tavoitekustannuksen osalta ja hankkeen käynnistäminen (osittain Kh-asia)	45
§ 24		Valtuustoaloite selvityksen laatimiseksi vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen (Kh-asia)	47
§ 25	11, 12	Omistajan päätös Espoon Elä ja Asu Oy:n yhtiöjärjestyksen muuttamisesta ja hallituksen jäsenten nimittämisestä	51
§ 26	13	Optiosopimuksen allekirjoittaminen Finnoon Pysäköinti II Oy:n kanssa sekä osakkeiden merkitseminen ja lunastaminen (Kh-asia)	53
§ 27		Viranhaltijoiden päätökset	57
§ 28	14	Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset	58

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

4/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 15

01.09.2025

§ 15

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 28.8.2025 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

5/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 16

01.09.2025

§ 16

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Kerttu-Liisa Kilpijoki ja Tony Hagerlund.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 17

01.09.2025

Asianumero 1451/02.02.02/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 17

§ 17

Konserniraportti tammi-kesäkuu 2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Niittymaa Mari

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto merkitsee konserniraportin tammi-kesäkuu 2025 tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupungin konserniraportti sisältää Espoo-konsernin merkittävimpien yhteisöjen toimintaan ja talouteen liittyvät olennaiset tiedot omistajatavoitteiden näkökulmasta. Tammi-kesäkuun 2025 raportti sisältää tavoitteiden ja talouden toteumatiedot vuoden 2025 kahdelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä sekä ennusteen vuositason toteumasta.

Valtuusto on päättänyt vuoden 2025 talousarviossa Espoon kaupungin konserniyhteisöille yhteensä 29 tulostavoitteesta. Vuoden 2025 toisen kvartaalin toteumassa tavoitteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti 17 tavoitteen osalta ja yhden tulostavoitteen arvioidaan jäävän kokonaan toteutumatta. Yhdentoista tulostavoitteen kohdalla toteutumisessa on epävarmuutta.

Espoon Asunnot Oy

Espoon Asuntojen neljästä tulostavoitteesta kahden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja yhden tulostavoitteen toteutuvan osittain. Keskimääräisen asuntotuotannon aloitusten tulostavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.

Espoo Catering Oy

Espoo Cateringin neljästä tulostavoitteesta kahden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja kahden tulostavoitteen toteutuvan osittain. Tuottavuuden nousu on edellisen vuoden tasolla ja jää hieman tavoitteesta. Tilaaja-asiakkaiden asiakastytyväisyys selviää loppuvuodesta.

Enter Espoo Oy

Enter Espoon tulostavoitteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti.

Länsimetro Oy

Länsimetron tulostavoitteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti.

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Omnian kolmesta tulostavoitteesta yhden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja kahden tulostavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain. Tulostavoitteen toteutumisessa on epävarmuutta ammatillisen perustutkinnon ja lukiotutkinnon Omniassa suorittaneiden työelämään tai jatko-opintoihin sijoittuneiden osuudessa. Tutkintokoulutuksen eronneiden osuus, jotka eivät jatkaneet toisen asteen opintoja sekä henkilöstökyselyn tulokset raportoidaan loppuvuodesta.

EMMA-taidemuseosäätiö sr

EMMAN kolmesta tulostavoitteesta kahden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja yhden tulostavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain.

Espoon kaupunginteatterisäätiö sr

Espoon kaupunginteatterisäätiön tulostavoitteiden arvioidaan toteutuvan suunnitellusti.

HSL ja HSY

Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhteisellä PKS-raportilla seurataan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) toimintaa ja taloutta.

HSL:n ja HSY:n tulostavoitteet syntyvät kaupunkien PKS-omistajaohjauksien ja kuntayhtymien yhteistyönä. Tulostavoitteita on yhteensä kuusi, joista kahden tulostavoitteen arvioidaan toteutuvan suunnitellusti ja neljän tulostavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain.

HSL:n osalta kaikkien tulostavoitteiden arvioidaan toteutuvan osittain.

HSY:n osalta tulostavoitteiden arvioidaan toteutuvan täysin kahden tulostavoitteen osalta ja osittain yhden tulostavoitteen osalta. Täysin arvioidaan toteutuvan tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantamista koskevat tulostavoitteet. Tulostavoitteiden toteutumisen näkökulmasta suurimmat epävarmuudet liittyvät HSL:llä matkustajamäärien tavoitteita heikompaan kehitykseen sekä joukkoliikenteen co2-päästötavoitteen saavuttamiseen ja HSY:llä kotitalousjätteen kierrätysasteen sekä sekajätteen määrän vuosittaiseen tavoitetasoon.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 PKS-omistajaohjausraportti HSL ja HSY Q2-2025
- 2 Konserniraportti tammi-kesäkuu 2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

9/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 18

01.09.2025

Asianumero 3328/00.04.00/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 18

§ 18

Espoon kaupungin asiantuntijajäsenen nimeäminen Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) hallitukseen toimikaudelle 2025–2029

Valmistelijat / lisätiedot:
Rinne Tuulia

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto nimeää kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalon Espoon kaupungin asiantuntijajäseneksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitukseen toimikaudelle 2025–2029. Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto nimeää Isotalon varajäseneksi konserniohjauksen kehittämisjohtaja Maria Jyrkän.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) pyytää Espoon kaupunkia nimeämään asiantuntijajäsenensä ja tämän mahdollisen varajäsenen kuntayhtymän hallitukseen toimikaudelle 2025–2029.

HSY:n hallintosäännön 60 §:n mukaan jäsenkunnan asiantuntijajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Nimeämispyyntöissä todetaan, että jäsenkuntien asiantuntijajäsenet muodostavat tärkeän linkin HSY:n ja sen jäsenkuntien päätöksenteon valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Asiantuntijajäsenet toimivat viestinvälittäjinä ajankohtaisista, erityisesti valmistelussa olevista suunnitelmista ja näkemyksistä molempiin suuntiin. Asiantuntijajäsenet eivät osallistu hallituksen päätöksentekoon.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	10/60
Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto	§ 18	01.09.2025

HSY:n hallituksessa asiantuntijajäsenet ovat edustaneet kuntien ylintä johtoa. Espoon kaupungin viimeisin asiantuntijajäsen HSY:n hallituksessa on ollut kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalo. Hänellä ei ole ollut varajäsentä.

HSY:n yhtymäkokous valitsi 27.6.2025 § 7 jäsenet kuntayhtymän hallitukseen. Hallituksen neljästätoista varsinaisesta jäsenestä kolme on Espoon kaupungin nimeämiä.

Toimivalta: Hallintosäännön I osan 2. luvun 4 §:n kohdan 6 mukaan konserni- ja tilajaosto nimeää kaupungin ehdokkaat yhteisöjen hallintoelimiin. Konserni- ja tilajaosto voi siirtää toimivaltaansa kaupunginjohtajalle tai toimialajohtajalle. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän osalta tämän hallintosäännön kohdan toimivaltaa ei ole siirretty.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

11/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 19

01.09.2025

Asianumero 3429/02.02.00/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 19

§ 19

Espoo-tarinan valmistelun tilanne ja keskeiset valmistelun painopisteet

Valmistelijat / lisätiedot:

Laitala Pasi

Rönkkönen Sanna

Ferm Niko

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

1

merkitsee tiedoksi kaupunginjohtajan selostuksen valmistelutilanteesta,

2

käy lähetekeskustelun asiasta selostuksen pohjalta,

3

toteaa, että keskustelun aikana tulleet huomiot kirjataan jatkovalmistelussa hyödynnettäväksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Partanen Hagerlundin kannattamana teki seuraavan lisäsesityksen:

Muutetaan kohta 3. kuulumaan seuraavalla tavalla:

toteaa, että seuraavat jaoston huomiot kirjataan jatkovalmistelussa hyödynnettäväksi - Tilojen käyttöastetta pyritään nostamaan ja myös tyhjänä olevia tiloja tarjoamaan kuntalaisten ja esimerkiksi yhdistysten käyttöön.

- Espoon kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tilatarpeiden osalta.

- Espoon julkista liikennettä kehitetään huomioiden myös hyvinvointialueen palvelut ja niiden saavutettavuus.

- Espoo pitää hyvää huolta omistamistaan tiloista ja kunnossapitovelka pienenee.

- Espoo rakentaa tai järjestää uusia tiloja omaan käyttöönsä huomioiden kaupungin kasvu.
- Espoon omistajapolitiikka on selkeää, johdonmukaista ja Espoon tavoitteita tukevaa. - Konserniohjauksessa huomioidaan sekä talous, vastuullisuus että palveluiden laatu. - Espoolaisten joukkoliikenteen käytön edellytykset parantuvat.
- Espoo on Suomen paras kotouttaja, minkä tulee näkyä myös konserniohjauksessa.
- Espoon konserniyrityksiltä edellytetään toimia hiilineutraali Espoo 2030 tavoitteen saavuttamiseksi.
- Konserniohjauksessa otetaan esille palvelujen tuottaminen ja tarjoaminen niin suomen kuin ruotsin kielellä.
- Espoo on houkutteleva paikka asukkaille ja yrityksille: kuntaveropysyy kilpailukykyisenä.
- Maankäytön, rakentamisen ja kaavoittamisen prosesseja tehostetaan ja palvelutasoa parannetaan.
- Monipuolinen Espoo: kaupungin vahvuuksia on monipuoliset ja omaleimaiset ja houkuttelevat asuinalueet. Kaupungin eri alueiden erityispiirteet huomioidaan palveluverkkoa koskevissa päätöksissä.
- Espoon kaupunki tekee aiempaa tiiviimpää yhteistyötä ELY-keskusten kanssa valtion teiden kunnossa pitämiseksi ja kehittämiseksi.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston hyväksyneen sen.

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti lisäyksin.

Selostus

Espoon kaupungin hallintosäännön (1.8.2025) 2. Kaupunginhallitus ja kaupungin johtaminen, 4 § Konserni- ja tilajaoston tehtävät ja ratkaisuvallta, 3) kohdan mukaan jaos tekee kaupunginhallitukselle omistajapolitiikkaa ja konserniohjausta koskevat esitykset Espoo-tarinaa. Kaupunginjohtaja antaa strategiaesityksen valtuustoryhmien neuvoteltavaksi 5.9.2025. Konserni- ja tilajaoston lähetekeskustelun tuloksia hyödynnetään strategian valmistelussa.

Espoon kaupungin strategian, Espoo-tarinan, päivittämisessä tavoitteena on ollut priorisoida entistä selkeämmin kaupungin keskeisiä strategisia painopisteitä sekä huomioida toimintaympäristön tilaa ja haasteita. Strategiaprosessin tavoitteena on ollut vahva ja laaja eri ryhmien osallistaminen. Valmistelua on tehty siten, että se vahvistaa strategian toimeenpanoa ja sitouttaa laajasti henkilöstöä jo valmistelun aikana. Tämä

näkyä ennen kaikkea henkilöstön laajassa osallistumisessa strategian päivittämiseen.

Mun Espoo -kyselyyn vastasi yli 5000 espoolaista syksyllä 2024. Sidosryhmille järjestettiin keväällä työpajoja, joissa käsiteltiin keskeisiä nostoja Espoo-tarinan valmisteluun liittyen osallistujien kannalta. Sidosryhmätyöpajat järjestettiin vanhusneuvostolle, maahanmuuttajayhteisöille- ja perheille, järjestöille, vammaisneuvostolle ja vähemmistöryhmille. Lisäksi keväällä toteutettiin kyselyt yritysten ja nuorisovaltuuston kanssa. Tulokset esiteltiin valtuustoseminaarissa 12.6.2025.

Kaupungin johto on osallistunut valmistelutyöhön useiden työpajojen ja keskustelutilaisuuksien kautta sekä osallistumalla kyselyihin. Kaupungin yksiköiltä on pyydetty keskeisistä havainnoista ja nostoja strategiaan liittyen. Kaupunginjohtaja on useissa yhteyksissä käsitellyt strategian valmistelutyötä, ja kevään esihenkilöareenassa lähes 500 esihenkilöä ja johtavaa asiantuntijaa työskenteli strategian päivittämiseksi. Organisaation sisällä strategiaprosessi on tavoittanut arviolta yli 1 500 työntekijää.

Luottamushenkilöt ovat olleet aktiivisesti mukana strategian päivittämisessä. Keväällä järjestettiin strategiaseminaari valtuustolle, huhtikuussa valtuusto päätti poikkihallinnollisista ohjelmista ja kesäkuussa uudelle valtuustolle järjestettiin kaksipäiväinen valtuustoseminari Espoo-tarinan päivittämisestä ja poikkihallinnollisista ohjelmista. Espoo-tarinan valmistelun osalta kaupunginhallituksen jaoksille selostetaan Espoo-tarinan valmistelua sekä keskeistä sisältöä ja jaokset antavat sen pohjalta omat nostot painopisteiksi strategian käsittelyyn. Valtuuston neuvottelukunta on varannut kolme neuvottelupäivää syyskuulle strategianeuvotteluihin (17.9., 24.9. ja 26.9.). Strategian tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi 20.10.2025.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Strategian lähtökohtia

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

14/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 20

01.09.2025

Asianumero 558/00.04.00/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 20

§ 20

Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028

Valmistelijat / lisätiedot:

Ramstedt Jerry

Pääatalo Mari

Isotalo Olli

Kuronen Pauliina

Jyrkkä Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028 seuraavan lausunnon:

1. Pääkaupunkiseutuyhteiset omistajaohjaustavoitteet

Espoon kaupunki edellyttää, että HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohtana on pääkaupunkiseudun omistajaohjausten yhteistyössä valmistelemat, HSL:ää koskevat tavoitteet (PKS-tavoitteet).

HSL:lle vuodelle 2026 määritetyt PKS-tavoitteet ovat:

- Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino
- Jäsenkuntien vuotuinen subventio-osuus tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 55 % seudullisista kokonaiskustannuksista ja kuntayhtymän strategia laaditaan tämän mukaisesti, jonka lisäksi Espoon, Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kuntakohtaisen subvention tavoite on pitkällä aikavälillä 45–55 %
- Joukkoliikenteen CO₂-päästöjen pienentäminen sekä asiakastyytyväisyyden ja kulkutapaosuuden kasvattaminen

Tavoitteiden yhteyteen kirjattu omistajalinjaus: kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 % korvaus.

2. Kestävä ja tasapainoinen talous

Ennusteen mukaan vuoden 2025 lopussa Espoon osuus HSL:lle kertyneestä kumulatiivisesta ylijäämästä on 7,9 milj. euroa, joka esitetään käytettäväksi vähentämään talousarviovuoden 2026 laskutettavia kuntaosuuksia. Ennusteen mukaan jäsenkuntien keskimääräinen subventiotaso on taloussuunnitelmakauden 2026-2028 lopussa omistajaohjaustavoitteen mukainen 55 %, mutta Espoon kuntakohtaisen subventio-osuuden ennustetaan vuosina 2026 - 2028 olevan 64,8 – 66,1 %, mikä on PKS-tavoitteissa määriteltyä pitkän aikavälin tavoitetasoa (45 - 55 %) huomattavasti korkeampi.

Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää varauksen peruspääoman korkojen maksamiseen, joka on pääkaupunkiseudun yhdessä valmisteleman omistajalinjauksen mukainen.

HSL tuo esille alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa, että suurin epävarmuus liittyy joukkoliikenteen matkustuksen palautumiseen työmaiden jälkeen pääkaupunkiseudulla, ja erityisesti esiin tuotu junatien katko vuonna 2027, josta johtuvat kustannukset ja lipputulomenetykset on arvioitu huomattaviksi. Espoon kaupungin näkemyksen mukaan uusien ja olemassa olevien lipputuotteiden kehittäminen siten, että ne ovat taloudellisesti kannattavia ja asiakkaiden tarpeita vastaavia sekä joustavien digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ovat kannatettavia toimenpiteitä matkustamisen palautumiseen sekä potentiaalisten uusien matkustajien saamiseksi palveluiden piiriin.

Palveluita kehitettäessä tulee muistaa myös palveluiden esteettömyys ja saavutettavuus, joka ei kaikilta osin toteudu pelkillä digitaalisilla palveluilla. Lipputuotteita kehitettäessä tulee myös huomioida kaikki kasvavan Espoon käyttäjäryhmät, kuten lapset ja kansainväliset opiskelijat, joilla ei ole käytössä vahvaa tunnistautumista. Tulee muistaa, että joukkoliikenne on peruspalvelu, jonka käyttämisen tulee olla kaikille mahdollista ja yksinkertaista. Kaupunki on myös useiden yleisötapahtumien alusta. Suuria tapahtumia järjestäessä on olennaista, että tapahtumajärjestäjä pystyy halutessaan tarjoamaan osallistujille joukkoliikennelipun joustavasti ja mieluiten digitaalisesti. Espoon kaupunki tekee tämän asian edistämiseksi mielellään yhteistyötä HSL:n kanssa.

Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa yritysmyynnin osalta tavoitellaan 50 % myynnin kasvua vuonna 2026, mikä tarkoittaa 100 miljoonan euron myyntitavoitetta. Espoon kaupunki näkee tavoitteen hyvin kunnianhimoisena, mutta mahdollisesti toteutuessaan positiivisena.

3. HSL:n esittämät kysymykset jäsenkunnille

Kysymys 1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia

toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

Espoon kaupunki tukee HSL:n hallituksen ehdotusta toteutettavasta korotuksesta ja samalla toteaa, että ensisijaisesti tulee aina tutkia, kuinka joukkoliikennettä voidaan järjestää kustannustehokkaasti HSL:n omaa toimintaa kehittämällä ja miten toisaalta palvelutarpeeseen voidaan tarkoituksenmukaisesti vastata. Espoon kaupungin näkemyksen mukaan HSL:n tulee huomioida lipputuotevalikoimassaan nykyistä paremmin liikkumisen väheneminen ja muuttuminen epäsäännöllisemmäksi, jotta lipputulokertymiä saadaan vahvistettua. Nykyisellään parannustoimenpiteet kohdistuvat edelleen pääosin säännöllisiin joukkoliikenteen käyttäjiin. Lisää panostusta tarvittaisiin lyhyiden matkojen lipputuotteiden kehittämiseen. Erilaiset lipputulokeilut ovat kannatettavia, mutta ne tulee suunnitella tarkasti ja olla kestoaltaan tarpeeksi pitkiä, jotta niiden perusteella voi tehdä johtopäätöksiä.

Kysymys 2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

Joukkoliikenteen kustannustehokkuutta lisäävät sopeutustoimet ovat tarpeen. Espoon joukkoliikennepalvelujen kustannustehokkuustarkastelu on kohdan 2. osalta jo tehty. Syksyllä 2025 tulevat voimaan Pohjois-Espoon linjaston muutokset, jotka laskevat Espoon operointikustannuksia noin 1 miljoonan euron verran vuodessa. Suhteessa kysymyksessä esitettyyn 5 miljoonan euron sopeutustavoitteeseen on siis syytä huomioida, että Espoossa niistä on jo toimeenpanossa merkittävä osuus. Ensisijaisesti sopeutustavoitteen saavuttamiseksi tulisi ratkaista, kuinka joukkoliikennettä voidaan järjestää kustannustehokkaammin ja miten joukkoliikenteen piiriin saadaan enemmän matkustajia.

Kysymys 3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon? Kysymys 4. Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?

Espoon kaupunki on lausunut tavoitteistaan kohtiin 3 ja 4 jo edellisten vuosien lausunnoissaan. Espoon kaupunki on edelleen sitä mieltä, että infrakorvausjärjestelmä on tarpeellinen tasaamaan kuntien joukkoliikenteen investointikustannuksia käytön suhteessa. Infrakorvausjärjestelmä perustuu jäsenkuntien ja HSL:n välillä solmittuihin sopimuksiin, eikä se

näin ollen ole toiminta- ja taloussuunnitelman lausunnossa käsiteltävä asia. Infrakorvausjärjestelmän kehittämistä tulee käsitellä osana HSL:n toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua esimerkiksi jäsenkuntien välisissä keskusteluissa. Tämän vuoksi omistajakunnat ovat käynnistäneet keskustelut yhteisen näkemyksen aikaansaamiseksi.

Infrakorvausjärjestelmä on kaupunkien yhdessä sopima järjestelmä. Infrakorvausjärjestelmä toteutetaan HSL:n kautta. Kyse ei siis ole siitä, mikä merkitys on vain yhdelle kaupungille, vaan infrakorvausjärjestelmä tukee koko seutua hyödyttävien investointien mahdollistamista siten, että investointi ei tule vain yhden kunnan maksettavaksi. Mikäli jäsenkunnat eivät näitä investointeja tekisi, johtaisi se tilanteeseen, jossa HSL ei todennäköisesti saavuttaisi ilmasto- ja matkustajatavoitteitaan. Infrahankkeiden toteutusaikataulut ovat kuitenkin jatkossakin HSL:n taloudesta erillinen asia ja niiden toteuttaminen riippuu kaupunkien muista tavoitteista eli pääasiassa maankäytön kehittämisestä.

Kysymys 5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

Espoon kaupunki näkee matkalippujen tarkastuksen olevan yksi merkittävä keino ennaltaehkäistä liputta matkustamista. Espoon kaupunki näkee tarkastustoiminnan riittävän resursoinnin tärkeänä merkittävien lipputulomenetysten minimoimiseksi ja liikennevälineissä koetun turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Ensisijaisesti kustannukset tarkastajien lisäämiseen tulee löytää muuta HSL:n toimintaa sopeuttamalla ja karsimalla esimerkiksi muita uusia rekrytointeja. Pidemmän aikavälin ratkaisuna HSL:n tulee selvittää myös muita vaihtoehtoisia ja tehokkaita kulunvalvonnallisia keinoja liputta matkustamisen estämiseksi, kuten automaation lisäämistä lippujen voimassaolon validointiin.

Kysymys 6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Espoon kaupungilla ei ole tällä hetkellä käynnissä automaattiseen liikenteeseen liittyviä hankkeita. Aikaisempina vuosina automaattista joukkoliikennettä on pilotoitu eri kohteissa, mutta koska kokeilut ovat olleet pieniä ja lyhytaikaisia, ei automaattisen joukkoliikenteen hyötyjä, kuten kustannustehokkuutta ja palvelun parantumista ole saatu ulosmitattua. Espoon kaupunki tekee mielellään HSL:n kanssa yhteistyötä tulevaisuuden kokeiluissa, kunhan automaattinen joukkoliikenne kytkeytyy olemassa olevaan joukkoliikennejärjestelmään ml. reittipassin ja maksujärjestelmän. Kokeilujen rahoitus tulee tiukassa taloustilanteessa

löytyä kuntien ja HSL:n budjetin ulkopuolelta.

4. Kestävän liikkumisen tavoitteet

Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuussa 2024 Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan, jossa todetaan, että liikenteen päästöjä vähennetään sekä kestävien kulkutapojen osuutta lisäämällä että siirtymällä fossiilisista käyttövoimista fossiilittomiin. Joukkoliikenteen osuuden lisäämisellä on tässä tärkeä merkitys, mutta Espoon kaupunki ei näe tarpeelliseksi asettaa vastakkain kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuksia vaan haluaa edistää näiden kestävien kulkutapojen yhteenlaskettua osuutta. Joukkoliikenteen päästövähennyspotentiaali on suuri joukkoliikennematkojen pituuden vuoksi, mutta kävely ja pyöräily täydentävät joukkoliikennematkoja ja niillä on suuri merkitys kaupunkikeskustojen viihtyisyydelle sekä sosiaaliselle kestävyydelle.

Kestävien kulkumuotojen osuus on kirjattu ilmastotiekarttaan liikenteen ja liikkumisen ilmastovaikutusten mittariksi, jota toivottavasti voidaan jatkossa seurata vuosittain yhteistyössä HSL:n ja Espoon kaupungin välillä. Tämä edellyttää nykyistä ajantasaisempaa tietoa liikkumiskäyttäytymisestä ja sitä, että datasta ja sen tulkinnoista käydään jatkuvaa vuorovaikusta Espoon kaupungin sekä koko Espoo-yhteisön kanssa.

Espoon kaupunki toivoo, että yhteistyö kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sekä niitä tukevien erilaisten liikennepalvelujen kehittämisessä yhdessä yritysten ja Espoo-yhteisön kanssa on entistä kiinteämpää. Espoon kaupunki edistää kestävästä liikkumisesta kulkumuoto-osuutta jatkossakin nopeuttamalla joukkoliikennettä mm. liikennevaloetuksilla, parantamalla matkaketjuja kaupunkipyöräjärjestelmän laajenuksella ja kehittämällä erityisesti pyöräpysäköintiä keskeisillä joukkoliikenneasemilla.

5. Muita huomioita

Yhteistyö ja edunvalvonta

HSL:llä on tärkeä rooli jäsenkuntiansa edunvalvojana. Espoon kaupunki katsoo, että myös HSL:n tulee toimia yhä aktiivisemmin ja vaikuttavammin valtion suuntaan. Edunvalvonnalla tavoitellaan tilannetta, jossa joukkoliikennetuet ja lainsäädäntö tukevat tarkoituksenmukaisemmalla tavalla metropolialueen joukkoliikenteen kehittämistä ja HSL:n toiminnan rahoittamista kuntaosuuksia pienentäen.

Liikennepalvelut ja liityntäpysäköinti

Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen on espoolaisille tärkeää. Espoolaisten liikkumisen kouluun, töihin ja palveluihin tulee olla

sujuvaa. Joukkoliikenteellä ja muilla liikenteen palveluilla on keskeinen vaikutus espoolaisten elämään ja Espoon elinvoimaan, sillä noin joka kolmannes espoolaisista kotitalouksista ei omista autoa.

Liityntäpysäköinnin osalta Espoon kaupunki edellyttää kattavampaa kustannusten tarkastelua, laadukkaita arvioita uusien liityntäpysäköintilaitosten tarpeesta ja käyttäjäpotentiaalista sekä HSL:n liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman päivittämistä. Aiemmin esitettyä henkilöautojen liityntäpysäköintipaikkojen järjestämistä ja määriä tulee tarkastella kriittisesti ja ennakoitavissa olevaa tarvetta vastaavasti järjestelmästä aiheutuvat kustannukset huomioiden. Nykyisellään Espoon kaupunki on toteuttanut kustannuksiltaan merkittäviä liityntäpysäköintiratkaisuja, joiden käyttö on liian alhaista suhteessa kustannuksiin. Polkupyörien liityntäpysäköinnin laadun ja turvallisuuden kehittäminen nähdään sen sijaan erittäin tärkeäksi aluekeskuksissa ja tätä kehitystä tulee jatkaa yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa.

Riittävän tietopohjan varmistaminen

HSL:n arvion mukaan tietopohja bussiliikenteen lähtö- ja linjakohtaisista matkustajamääristä on heikentynyt, koska HSL-sovelluksen mobiililippuja ei validoida liikennevälineeseen noustessa kuten matkakortteja. Raideliikenteessä ja Suomenlinnan lautan liikenteessä ei ole tätä ongelmaa, koska niissä on automaattiset ja manuaaliset laskentalaitteet. HSL:n mukaan bussiliikenteen täsmällisyystutkimukset, esimerkiksi asiakaspalautteiden perusteella, ovat keino ratkaisujen löytämiseksi. Espoon kaupunki katsoo, että mahdollisimman tarkka tieto matkustuksen toteutumisesta on ensiarvoisen tärkeää. PKS-tavoitteisiin on nostettu mukaan nousukustannukset ja matkustajakilometrikustannukset. Näitä ei voida seurata uskottavasti ilman riittävän tarkkaa taustadataa. Kun näitä laskelmia tehdään, tulee lopputuloksissa tuoda esille arvioinnissa käytettävien lukujen tarkkuustaso ja oikeellisuus suhteessa lähtötietoaineistoon.

Työmaista aiheutuvien haittojen hallinta

HSL tuo useassa kohdassa esille työmaiden haittojen vaikutuksen liikenteen operointiin. Espoon kaupunki tunnistaa hyvin ongelman, ja toivoo jatkossakin hyvää ja tarpeeksi aikaista suunnittelua, jotta työmaiden haittoja voidaan jatkossa vähentää. HSL:n mukaan tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi reaaliaikaisen tiedon parantamista työmaista ja niiden vaikutuksista liikenteeseen sekä selkeiden vaihtoehtoisten reittien ja kulkutapojen viestimistä asiakkaille eri kanavissa. Kaupungilla on käynnissä kehittämishankkeita aihepiiriin liittyen ja HSL:n rooli näissä on tärkeä. Erityisesti reaaliaikaiseen dataan liittyy silti vielä monia teknisiä haasteita, mutta kaupungin ja HSL:n yhteistyöllä voidaan löytää realistisimmat lyhyen aikavälin kehittämiskohteet.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

20.1

Puheenjohtaja Partanen Marttilan kannattamana teki seuraavan muutosesityksen 20.1:

Lausunnon kohdat 1. ja 2. korvataan kokonaisuudessaan seuraavalla sisällöllä:

- 1.) Toimiva joukkoliikenne on edellytys espoolaisten arjen sujuvuudelle, työssä- ja koulussakäynnille, vapaa-ajan harrastuksiin pääsemiselle ja kaupungin elinvoimalle. Espoo edellyttää joukkoliikenneverkon suunnittelussa hyvää yhteistyötä kaupungin kanssa, jotta asukkaiden liikkumistarpeet ja linjastosuunnitelmat saadaan kohtaamaan.
- 2.) Espoo edellyttää viranhaltijoiden ehdottamien PKS-omistajaohjaustavoitteiden mukaisesti HSL:n tuottavuuden jatkuvaa parantamista ja talouden tasapainotustoimia. Kuitenkin 45-55% subventio-osuuden edellyttäminen nykyisellä mallilla, jossa infrakorvaukset lasketaan mukaan, johtaisi joukkoliikennejärjestelmän merkittävään heikentymiseen. Se nostaisi lippujen hintoja ja heikentäisi palveluverkon karsimisen myötä merkittävästi espoolaisten joukkoliikenneyhteyksiä eikä siksi ole Espoon kaupungin tavoitteiden mukaista.
- 3.) Yhteistyö joukkoliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseksi ja lipunhintojen nousun hillitsemiseksi tulee käynnistää kuntien ja HSL:n kesken mahdollisimman pian, jotta mahdolliset subventiotavoitetta ja infrakorvausjärjestelmää koskevat muutokset on mahdollista ottaa käyttöön jo nyt lausuttavana olevalla toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella 2026-2028.
- 4.) Espoo tukee lähtökohtaisesti sitä, että infrakustannukset erotettaisiin kokonaisuudessaan subventioprocentin laskennasta infrakorvausjärjestelmän säilyessä muutoin nykyisen kaltaisena. Lähtökohtana tulee olla se, että subventiotavoite määriteltäisiin uudelleen siten, että muutos on sen toteuttamisen ajankohtana kuntien taloudelle neutraali. Samalla on tärkeää, että päättäjille tuodaan muutoksen jälkeenkin tietoa joukkoliikenteen kokonaiskustannuksista myös infrakorvausten kanssa.
- 5.) Espoo tukee ehdotettujen PKS-omistajaohjaustavoitteiden mukaisesti joukkoliikenteen CO₂-päästöjen pienentämisestä sekä asiakastyytyväisyyden ja kulkutapaosuuden kasvattamisesta.
- 6.) Espoon kaupungin näkemyksen mukaan uusien ja olemassa olevien lipputuotteiden kehittäminen siten, että ne ovat taloudellisesti kannattavia, asukkaille kohtuuhintaisia ja heidän tarpeitaan vastaavia sekä joustavien digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ovat kannatettavia toimenpiteitä matkustamisen palautumiseen sekä potentiaalisten uusien matkustajien saamiseksi palveluiden piiriin. Espoon kaupunki tukee sitä, että Espoo olisi kokonaisuudessaan yhdellä vyöhykkeellä esimerkiksi yhdessä Vantaan ja

Helsingin kanssa.

7.) Espoolaisten joukkoliikennelippujen hintojen tulee pysyä kohtuullisina. Lippujen hintojen muuta kustannustason nousua suurempi kasvu on saatava katkaistua.

8.) Palveluita kehitettäessä tulee muistaa myös palveluiden esteettömyys ja saavutettavuus, joka ei kaikilta osin toteudu pelkillä digitaalisilla palveluilla. Lipputuotteita kehitettäessä tulee myös huomioida kaikki kasvavan Espoon käyttäjäryhmät, kuten lapset ja kansainväliset opiskelijat, joilla ei ole käytössä vahvaa tunnistautumista.

9.) Suuria tapahtumia järjestäessä on olennaista, että tapahtumajärjestäjä pystyy halutessaan tarjoamaan osallistujille joukkoliikennelipun joustavasti ja mieluiten digitaalisesti. Espoon kaupunki tekee tämän asian edistämiseksi mielellään yhteistyötä HSL:n kanssa.

10.) Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa yritysmyyntin osalta tavoitellaan 50 % myyntin kasvua vuonna 2026, mikä tarkoittaa 100 miljoonan euron myyntitavoitetta. Espoon kaupunki näkee tavoitteen hyvin kunnianhimoisena, mutta mahdollisesti toteutuessaan positiivisena.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston 5 äänellä 4 ääntä vastaan hyväksyneen Partasen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

20.2

Puheenjohtaja Partanen Marttilan kannattamana teki seuraavan muutosesityksen 20.2:

Korvataan kysymys 1:n vastauksen ensimmäinen virke seuraavalla:
"Espoo ei kannata sitä, että espoolaisten joukkoliikennematkojen hinnat nousevat vaan tuottavuutta tulisi kasvattaa ensisijaisesti käyttäjämääriä kasvattamalla."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston 5 äänellä 4 ääntä vastaan hyväksyneen Partasen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

20.3

Puheenjohtaja Partanen Marttilan kannattamana teki seuraavan muutosesityksen 20.3:

Poistetaan kysymys 2:n vastauksesta kaksi ensimmäistä virkettä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston 5 äänellä 4 ääntä vastaan hyväksyneen Partasen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

20.4

Puheenjohtaja Partanen Marttilan kannattamana teki seuraavan muutosesityksen 20.4:

Korvataan kysymyksiin 3 ja 4 annettu vastaus seuraavalla: "Espoon kaupunki kannattaa omistajakuntien ja HSL:n välisten neuvotteluiden käynnistämistä mahdollisimman pian siitä, että uusien raideliikennehankkeiden rakentaminen ei johtaisi lippujen hintojen jatkuvaan kasvuun. Espoo on sitä mieltä, että infrakorvausjärjestelmä on sinänsä tarpeellinen tasaamaan kuntien joukkoliikenteen investointikustannuksia käytön suhteessa, mutta korvausten kytkös lippujen hintaan ja subventiotason asetantaan tulee irtikytkä."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston 5 äänellä 4 ääntä vastaan hyväksyneen Partasen ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto päätti:

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja

taloussuunnitelmasta 2026-2028 seuraavan lausunnon:

- 1.) Toimiva joukkoliikenne on edellytys espoolaisten arjen sujuvuudelle, työssä- ja koulussa käynnille, vapaa-ajan harrastuksiin pääsemiselle ja kaupungin elinvoimalle. Espoo edellyttää joukkoliikenneverkon suunnittelussa hyvää yhteistyötä kaupungin kanssa, jotta asukkaiden liikkumistarpeet ja linjastosuunnitelmat saadaan kohtaamaan.
- 2.) Espoo edellyttää viranhaltijoiden ehdottamien PKS-omistajaohjaustavoitteiden mukaisesti HSL:n tuottavuuden jatkuvaa parantamista ja talouden tasapainotustoimia. Kuitenkin 45-55% subventio-osuuden edellyttäminen nykyisellä mallilla, jossa infrakorvaukset lasketaan mukaan, johtaisi joukkoliikennejärjestelmän merkittävään heikentymiseen. Se nostaisi lippujen hintoja ja heikentäisi palveluverkon karsimisen myötä merkittävästi espoolaisten joukkoliikenneyhteyksiä eikä siksi ole Espoon kaupungin tavoitteiden mukaista.
- 3.) Yhteistyö joukkoliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseksi ja lipunhintojen nousun hillitsemiseksi tulee käynnistää kuntien ja HSL:n kesken mahdollisimman pian, jotta mahdolliset subventiotavoitteita ja infrakorvausjärjestelmää koskevat muutokset on mahdollista ottaa käyttöön jo nyt lausuttavana olevalla toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella 2026-2028.
- 4.) Espoo tukee lähtökohtaisesti sitä, että infrakustannukset erotettaisiin kokonaisuudessaan subventioprocentin laskennasta infrakorvausjärjestelmän säilyessä muutoin nykyisen kaltaisena. Lähtökohtana tulee olla se, että subventiotavoite määriteltäisiin uudelleen siten, että muutos on sen toteuttamisen ajankohtana kuntien taloudelle neutraali. Samalla on tärkeää, että päättäjille tuodaan muutoksen jälkeenkin tietoa joukkoliikenteen kokonaiskustannuksista myös infrakorvausten kanssa.
- 5.) Espoo tukee ehdotettujen PKS-omistajaohjaustavoitteiden mukaisesti joukkoliikenteen CO₂-päästöjen pienentämisestä sekä asiakastyytyväisyyden ja kulutapaosuuden kasvattamisesta.
- 6.) Espoon kaupungin näkemyksen mukaan uusien ja olemassa olevien lipputuotteiden kehittäminen siten, että ne ovat taloudellisesti kannattavia, asukkaille kohtuuhintaisia ja heidän tarpeitaan vastaavia sekä joustavien digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ovat kannatettavia toimenpiteitä matkustamisen palautumiseen sekä potentiaalisten uusien matkustajien saamiseksi palveluiden piiriin. Espoon kaupunki tukee sitä, että Espoo olisi kokonaisuudessaan yhdellä vyöhykkeellä esimerkiksi yhdessä Vantaan ja Helsingin kanssa.
- 7.) Espoolaisten joukkoliikennelippujen hintojen tulee pysyä kohtuullisina. Lippujen hintojen muuta kustannustason nousua suurempi kasvu on

saatava katkaistua.

8.) Palveluita kehitettäessä tulee muistaa myös palveluiden esteettömyys ja saavutettavuus, joka ei kaikilta osin toteudu pelkillä digitaalisilla palveluilla. Lipputuotteita kehitettäessä tulee myös huomioida kaikki kasvavan Espoon käyttäjäryhmät, kuten lapset ja kansainväliset opiskelijat, joilla ei ole käytössä vahvaa tunnistautumista.

9.) Suuria tapahtumia järjestäessä on olennaista, että tapahtumajärjestäjä pystyy halutessaan tarjoamaan osallistujille joukkoliikennelipun joustavasti ja mieluiten digitaalisesti. Espoon kaupunki tekee tämän asian edistämiseksi mielellään yhteistyötä HSL:n kanssa.

10.) Alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa yritysmyyntin osalta tavoitellaan 50 % myyntin kasvua vuonna 2026, mikä tarkoittaa 100 miljoonan euron myyntitavoitetta. Espoon kaupunki näkee tavoitteen hyvin kunnianhimoisena, mutta mahdollisesti toteutuessaan positiivisena.

3. HSL:n esittämät kysymykset jäsenkunnille

Kysymys 1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

Espoo ei kannata sitä, että espoolaisten joukkoliikennematkojen hinnat nousevat vaan tuottavuutta tulisi kasvattaa ensisijaisesti käyttäjämääriä kasvattamalla. Espoon kaupungin näkemyksen mukaan HSL:n tulee huomioida lipputuotevalikoimassaan nykyistä paremmin liikkumisen väheneminen ja muuttuminen epäsäännöllisemmäksi, jotta lipputulokertymiä saadaan vahvistettua. Nykyisellään parannustoimenpiteet kohdistuvat edelleen pääosin säännöllisiin joukkoliikenteen käyttäjiin. Lisää panostusta tarvittaisiin lyhyiden matkojen lipputuotteiden kehittämiseen. Erilaiset lipputulokokeilut ovat kannatettavia, mutta ne tulee suunnitella tarkasti ja olla kestoaltaan tarpeeksi pitkiä, jotta niiden perusteella voi tehdä johtopäätöksiä.

Kysymys 2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

Syksyllä 2025 tulevat voimaan Pohjois-Espoon linjaston muutokset, jotka laskevat Espoon operointikustannuksia noin 1 miljoonan euron verran vuodessa. Suhteessa kysymyksessä esitettyyn 5 miljoonan euron sopeutustavoitteeseen on siis syytä huomioida, että Espoossa niistä on jo

toimeenpanossa merkittävä osuus. Ensisijaisesti sopeutustavoitteen saavuttamiseksi tulisi ratkaista, kuinka joukkoliikennettä voidaan järjestää kustannustehokkaammin ja miten joukkoliikenteen piiriin saadaan enemmän matkustajia.

Kysymys 3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon? Kysymys 4. Millä aikataululla kunta on valmis jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi? Jos ratkaisua ei saavuteta ajoissa, mitä suunniteltuja investointeja joukkoliikenneinfraansa kunta on valmis lykkäämään myöhemmäksi?

Espoon kaupunki kannattaa omistajakuntien ja HSL:n välisten neuvotteluiden käynnistämistä mahdollisimman pian siitä, että uusien raideliikennehankkeiden rakentaminen ei johtaisi lippujen hintojen jatkuvaan kasvuun. Espoo on sitä mieltä, että infrakorvausjärjestelmä on sinänsä tarpeellinen tasaamaan kuntien joukkoliikenteen investointikustannuksia käytön suhteessa, mutta korvausten kytkös lippujen hintaan ja subventiotason asetantaan tulee irtikytkeä.

Kysymys 5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

Espoon kaupunki näkee matkalippujen tarkastuksen olevan yksi merkittävä keino ennaltaehkäistä liputta matkustamista. Espoon kaupunki näkee tarkastustoiminnan riittävän resursoinnin tärkeänä merkittävien lipputulomenetysten minimoimiseksi ja liikennevälineissä koetun turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Ensisijaisesti kustannukset tarkastajien lisäämiseen tulee löytää muuta HSL:n toimintaa sopeuttamalla ja karsimalla esimerkiksi muita uusia rekrytointeja. Pidemmän aikavälin ratkaisuna HSL:n tulee selvittää myös muita vaihtoehtoisia ja tehokkaita kulunvalvonnallisia keinoja liputta matkustamisen estämiseksi, kuten automaation lisäämistä lippujen voimassaolon validointiin.

Kysymys 6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Espoon kaupungilla ei ole tällä hetkellä käynnissä automaattiseen liikenteeseen liittyviä hankkeita. Aikaisempina vuosina automaattista joukkoliikennettä on pilotoitu eri kohteissa, mutta koska kokeilut ovat olleet pieniä ja lyhytaikaisia, ei automaattisen joukkoliikenteen hyötyjä, kuten

kustannustehokkuutta ja palvelun parantumista ole saatu ulosmitattua. Espoon kaupunki tekee mielellään HSL:n kanssa yhteistyötä tulevissa kokeiluissa, kunhan automaattinen joukkoliikenne kytkeytyy olemassa olevaan joukkoliikennejärjestelmään ml. reittiopas ja maksujärjestelmä. Kokeilujen rahoitus tulee tiukassa taloustilanteessa löytyä kuntien ja HSL:n budjetin ulkopuolelta.

4. Kestävän liikkumisen tavoitteet

Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi toukokuussa 2024 Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan, jossa todetaan, että liikenteen päästöjä vähennetään sekä kestävien kulkutapojen osuutta lisäämällä että siirtymällä fossiilisista käyttövoimista fossiilittomiin. Joukkoliikenteen osuuden lisäämisellä on tässä tärkeä merkitys, mutta Espoon kaupunki ei näe tarpeelliseksi asettaa vastakkain kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuksia vaan haluaa edistää näiden kestävien kulkutapojen yhteenlaskettua osuutta. Joukkoliikenteen päästövähennyspotentiaali on suuri joukkoliikennematkojen pituuden vuoksi, mutta kävely ja pyöräily täydentävät joukkoliikennematkoja ja niillä on suuri merkitys kaupunkikeskustojen viihtyisyydelle sekä sosiaaliselle kestävyydelle.

Kestävien kulkumuotojen osuus on kirjattu ilmastotiekarttaan liikenteen ja liikkumisen ilmastovaikutusten mittariksi, jota toivottavasti voidaan jatkossa seurata vuosittain yhteistyössä HSL:n ja Espoon kaupungin välillä. Tämä edellyttää nykyistä ajantasaisempaa tietoa liikkumiskäyttäytymisestä ja sitä, että datasta ja sen tulkinnoista käydään jatkuvaa vuorovaikusta Espoon kaupungin sekä koko Espoo-yhteisön kanssa.

Espoon kaupunki toivoo, että yhteistyö kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sekä niitä tukevien erilaisten liikennepalvelujen kehittämisessä yhdessä yritysten ja Espoo-yhteisön kanssa on entistä kiinteämpää. Espoon kaupunki edistää kestävästä liikkumisesta kulkumuoto-osuutta jatkossakin nopeuttamalla joukkoliikennettä mm. liikennevaloetuksilla, parantamalla matkaketjuja kaupunkipyöräjärjestelmän laajenuksella ja kehittämällä erityisesti pyöräpysäköintiä keskeisillä joukkoliikenneasemilla.

5. Muita huomioita

Hinnoitteluvyöhykkeet

Espoon kaupungin näkemyksen mukaan uusien ja olemassa olevien lipputuotteiden kehittäminen siten, että ne ovat taloudellisesti kannattavia, asukkaille kohtuuhintaisia ja heidän tarpeitaan vastaavia sekä joustavien digitaalisten ratkaisujen kehittäminen ovat kannatettavia toimenpiteitä matkustamisen palautumiseen sekä potentiaalisten uusien matkustajien saamiseksi palveluiden piiriin. Espoon kaupunki esittää tutkittavaksi

nykyisen lippujen vyöhykejärjestelmän muuttamista siten, että vyöhykerajat eivät synnyttäisi kohtuuttomia hintaportaita Espoon keskeisten aluekeskusten välillä tai pääkaupunkiseudun sisällä laajemmin.

Yhteistyö ja edunvalvonta

HSL:llä on tärkeä rooli jäsenkuntiansa edunvalvojana. Espoon kaupunki katsoo, että myös HSL:n tulee toimia yhä aktiivisemmin ja vaikuttavammin valtion suuntaan. Edunvalvonnalla tavoitellaan tilannetta, jossa joukkoliikennetuet ja lainsäädäntö tukevat tarkoituksenmukaisemmalla tavalla metropolialueen joukkoliikenteen kehittämistä ja HSL:n toiminnan rahoittamista kuntaosuuksia pienentäen.

Liikennepalvelut ja liityntäpysäköinti

Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen on espoolaisille tärkeää. Espoolaisten liikkumisen kouluun, töihin ja palveluihin tulee olla sujuvaa. Joukkoliikenteellä ja muilla liikenteen palveluilla on keskeinen vaikutus espoolaisten elämään ja Espoon elinvoimaan, sillä noin joka kolmannes espoolaisista kotitalouksista ei omista autoa.

Liityntäpysäköinnin osalta Espoon kaupunki edellyttää kattavampaa kustannusten tarkastelua, laadukkaita arvioita uusien liityntäpysäköintilaitosten tarpeesta ja käyttäjäpotentiaalista sekä HSL:n liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman päivittämistä. Aiemmin esitettyä henkilöautojen liityntäpysäköintipaikkojen järjestämistä ja määriä tulee tarkastella kriittisesti ja ennakoitavissa olevaa tarvetta vastaavasti järjestelmästä aiheutuvat kustannukset huomioiden. Nykyisellään Espoon kaupunki on toteuttanut kustannuksiltaan merkittäviä liityntäpysäköintiratkaisuja, joiden käyttö on liian alhaista suhteessa kustannuksiin. Polkupyörien liityntäpysäköinnin laadun ja turvallisuuden kehittäminen nähdään sen sijaan erittäin tärkeäksi aluekeskuksissa ja tätä kehitystä tulee jatkaa yhteistyössä kuntien ja HSL:n kanssa.

Riittävän tietopohjan varmistaminen

HSL:n arvion mukaan tietopohja bussiliikenteen lähtö- ja linjakohtaisista matkustajamääristä on heikentynyt, koska HSL-sovelluksen mobiililippuja ei validoida liikennevälineeseen noustessa kuten matkakortteja. Raideliikenteessä ja Suomenlinnan lautan liikenteessä ei ole tätä ongelmaa, koska niissä on automaattiset ja manuaaliset laskentalaitteet. HSL:n mukaan bussiliikenteen täsmällisyystutkimukset, esimerkiksi asiakaspalautteiden perusteella, ovat keino ratkaisujen löytämiseksi. Espoon kaupunki katsoo, että mahdollisimman tarkka tieto matkustuksen toteutumisesta on ensiarvoisen tärkeää. PKS-tavoitteisiin on nostettu mukaan nousukustannukset ja matkustajakilometrikustannukset. Näitä ei voida seurata uskottavasti ilman riittävän tarkkaa taustadataa. Kun näitä laskelmia tehdään, tulee lopputuloksissa tuoda esille arvioinnissa

käytettävien lukujen tarkkuustaso ja oikeellisuus suhteessa lähtötietoaineistoon.

Työmaista aiheutuvien haittojen hallinta

HSL tuo useassa kohdassa esille työmaiden haittojen vaikutuksen liikenteen operointiin. Espoon kaupunki tunnistaa hyvin ongelman, ja toivoo jatkossakin hyvää ja tarpeeksi aikaista suunnittelua, jotta työmaiden haittoja voidaan jatkossa vähentää. HSL:n mukaan tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi reaaliaikaisen tiedon parantamista työmaista ja niiden vaikutuksista liikenteeseen sekä selkeiden vaihtoehtoisten reittien ja kulkutapojen viestimistä asiakkaille eri kanavissa. Kaupungilla on käynnissä kehittämishankkeita aihepiiriin liittyen ja HSL:n rooli näissä on tärkeä. Erityisesti reaaliaikaiseen dataan liittyy silti vielä monia teknisiä haasteita, mutta kaupungin ja HSL:n yhteistyöllä voidaan löytää realistisimmat lyhyen aikavälin kehittämiskohteet.

Selostus

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma ja talousarvio on toimitettava jäsenkunnille lausuntoja varten viimeistään 15. kesäkuuta. Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia 2022–2025 ja strategian päivitystyön valmistelutyön välitulokset;
- PKS-omistajaohjauksen tavoitteet;
- voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027;
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2025–2026 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat; sekä
- vuoden 2024 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteuma- ja ennustetiedot vuodelta 2025.

Taloussuunnitelma vuosille 2027–2028 on laadittu aiempien vuosien tapaan pääosin talousarviovuoden (2026) kustannustasoon. Jäsenkuntia pyydetään lausunnoissaan esittämään näkemyksensä erityisesti seuraavista teemoista:

1. TTS-materiaaleissa on kuvattu kysyntäennusteet 3 %:n, 4,7 %:n ja 6,4 %:n hinnankorotusten vaikutuksille nousuihin ja lipputuloihin sekä kuntasubventioihin. HSL:n hallitus ehdottaa ensi vuoden budjettia toteutettavaksi 6,4 %:n korotuksella. Kannatatteko ehdotettua hinnankorotusta vai jotakin muuta vaihtoehtoa?

2. 57 % kokonaissubventio edellyttää hinnankorotusten lisäksi myös tarjonnan leikkauksia 5,0 milj. eurolla. Miltä alueeltaan tai minkä tyyppisistä palveluista (lähibussit, yöliikenne, koululaislinjat) kunta on valmis karsimaan joukkoliikenteen palvelua, jotta 57 %:n kokonaissubventioon päästään?

3. Infrakorvausmallista aiheutuu edellisten vuosien tapaan merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten kunnat näkevät tulevaisuudessa lippujen hintojen ja kuntaosuuksien kehitystavoitteiden tasapainon?

4. Ovatko kunnat valmiita jatkamaan yhteistä keskustelua ja löytämään ratkaisun infrakorvausjärjestelmän aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi?

5. Omistajat ovat toivoneet panostusta tarkastustoiminnan lisäämiseen. Tarkastajien määrän lisääminen kuitenkin heikentää HSL:n sisäistä kustannustehokkuutta, jota mitataan suhteessa kokonaiskustannuksiin ja tähän ei olla nyt varauduttu TTS:ssä. Ovatko kunnat kuitenkin valmiita lisäämään tarkastajien määrää, siten että lisäämme n. 20 tarkastajaa ja täytämme avoimet virat?

6. Tunnistavatko kunnat alueita tai yhteysvälejä, joilla automaattiliikennettä voisi pilotoida hakien uudenlaisia rahoitusratkaisuja (esim. kumppanuuksien kautta)?

Taloussuunnitelma

Vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmassa tavoitellaan talouden tasapainoa. Toimintasuunnitelmat vuosille 2026-2028 on laadittu nivoen toimenpiteet neljään eri tavoitekokonaisuuteen, joita ovat asiakas, kasvu, tuottavuus ja vastuullisuus.

Omistajaohjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi HSL on tehnyt 9,3 miljoonaa euroa säästöjä alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Tehdyistä säästöistä 5,0 miljoonaa euroa kohdistuu operointikustannuksiin ja 4,3 miljoonaa muihin kustannuksiin. Operointikustannusten säästöt jakautuvat riskitason nostamiseen, kehittämistoimenpiteiden lykkäämiseen ja heikon kustannustehokkuuden liikenteen karsimiseen. Muiden kustannusten säästöt perustuvat HSL:n kustannustehokkuuden parantamiseen.

Palvelutasomuutokset vuosille 2026-2028 pohjautuvat suurimmaksi osaksi välttämättömiin tarjonnan lisäykseen kapasiteetin hallinnan näkökulmasta. Operointikustannusten budjetointi on toteutettu korkealla riskitasolla, mikä saattaa edellyttää nyt esitettyjen liikenteen karsintojen lisäksi myös muita liikenteen harvennuksia tai linjojen lakkautuksia. Riskitasoa on nostettu

etenkin bussiliikenteen operoinnissa sekä ratikoiden varikkokustannuksien osalta.

Toimintatulot

Toimintatulot vuonna 2026 ovat yhteensä 997,9 milj. euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 73,2 milj. euroa (7,9 %). Vuonna 2026 toimintatuloista 42,1 % on lipputuloja ja 55,5 % kuntaosuuksia. Toimintatulojen arvioidaan olevan 1 066,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 1 074,5 milj. euroa vuonna 2028.

Tuoreimman ennusteen mukaan vuoden 2025 matkustajamäärän arvioidaan olevan 380 miljoonaa nousua. Seuraavien vuosien nousujen arvioidaan olevan 390 miljoonaa (2026), 394 miljoonaa (2027) ja 400 miljoonaa (2028) nousua. Vuoden 2027 nousijamäärää alentaa erityisesti vuodelle ennakoitujen merkittävien työmaiden vaikutukset.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2026 tavoitellaan lipputuloja yhteensä 419,7 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2026 on 29,3 milj. euroa (7,5 %) kuluvan vuoden 2025 ennustetta suurempi. Vuonna 2027 lipputulotavoite on 435,9 milj. euroa ja vuonna 2028 465,7 milj. euroa. Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Kuntaosuudet muodostuvat lipputulojen, operointikustannusten, joukkoliikenneinfran ja muiden kustannusten eristä.

Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 553,5 milj. euroa, josta Espoon osuus on 155,1 milj. euroa. Laskutettavat kuntaosuudet vuonna 2027 ovat yhteensä 605,3 milj. euroa ja vuonna 2028 582,0 milj. euroa.

Merkittävimmät toimintamenot

Toimintamenot vuonna 2026 ovat yhteensä 993,1 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2025 ennusteesta 29,2 milj. euroa (3,0 %). Vuonna 2027 toimintamenojen arvioidaan olevan 1 048,4 milj. euroa ja 1 055,2 milj. euroa vuonna 2028.

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 947,7 milj. euroa vuonna 2026, 95,4 % HSL:n kaikista toimintamenoista. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2027 yhteensä 1002,2 milj. euroa ja 1 007,6 milj. euroa vuonna 2028. Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2026 yhteensä 646,9 milj. euroa, joka on 65,1 % toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 683,8 milj. euroa vuonna 2027 ja 685,4 milj. euroa vuonna 2028.

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2026 on yhteensä 246,8 milj. euroa. Lisäksi HSL hankkii ostopalveluna

Espoossa ja Helsingissä sijaitsevaa sähköbussien latausinfraa 2,2 milj. eurolla. Kustannukset sisältävät varaukset kannusteisiin ja sähkönsiirtoon.

Infrakustannukset yhteensä ovat vuonna 2026 10,3 milj. euroa (4,3 %) suuremmat kuin vuonna 2025. Vuonna 2027 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 263,2 milj. euroa ja vuonna 2028 yhteensä 268,6 milj. euroa. Taloussuunnitelmakauden kustannuksissa on varauduttu Kruunusiltojen avautumisen tuomiin lisäkuluihin.

Muuhun kuin liikennöitsijöille henkilökuljetuspalveluista maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 51,8 milj. euroa vuonna 2026. Muihin palvelujen ostoon käytetään 55,2 milj. euroa vuonna 2027 ja 53,6 milj. euroa vuonna 2028.

HSL:n henkilöstökulut ovat 35,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 3,5 % toimintamenoista. Henkilöstömenoissa on varauduttu tiedossa oleviin kunta-alan palkkojen yleiskorotuksiin sekä lisärekrytointeihin, joilla vahvistetaan erityisesti teknologian kyvykkyyksiä, varmistetaan laadukkaampia teknologiavalintoja sekä laadukkaampaa toiminnan kehitystä. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulos- ja kannustepalkkion maksamiseen.

Toimintakatteen ennen rahoitustuottoja ja -kuluja sekä poistoja, arvioidaan olevan vuonna 2026 4,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoituksen nettotuottojen arvioidaan olevan 3,0 milj. euroa vuonna 2026. Vuonna 2026 arvioidaan syntyvän vielä tuottoja purettavista kassavarojen sijoituksista ja maksuliikennetilien korkotuotoista.

TTS-suunnitelma ei sisällä varausta uuden talousarviolainan nostoon. TTS-suunnitelma on laadittu siten, että jäsenkuntien kuntaosuuksilla katetaan kustannukset, joita ei lippituloilla ja muilla tuloilla voida kattaa. Talousarvioesityksen mukaan vuonna 2026 kassan riittävyys laskee 14 päivään, mikä on tyydyttävää tasoa. Suunnitelmavuosina 2027-2028 arvion mukaan kassan riittävyys laskee tasoon, jolloin arvion toteutuessa joudutaan selvittämään vaihtoehtoina lipputulosten kasvattamista esimerkiksi hintoja korottamalla, kuntien peruspääomaosuuksien tai vuosittaisten kuntaosuuksien kasvattamista tai lainan ottoa käyttökulujen kattamiseksi.

HSL:n yhtymäkokous päättää vuosittain jäsenkunnille maksettavan peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta. Yhtymäkokous on päättänyt vuosittain myös kuntakohtaisesta ylijäämästä maksamisesta tai alijäämästä perittävästä korosta. TTS-suunnitelmassa on varauduttu korkojen maksamiseen peruspääomaosuuksista.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 7,7 milj. euroa ylijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka ovat 19,1 milj. euroa vuonna 2026.

Investoinnit ja poistot

HSL:n investointimenot ovat 25,4 milj. euroa vuonna 2026, 25,0 milj. euroa vuonna 2027 ja 25,0 milj. euroa vuonna 2028. Investoinnit painottuvat lipunmyynti- ja hinnoittelujärjestelmän jatkokehitykseen, matkustajainformaatiojärjestelmän kokonaisuudistamiseen ja asiakkuuksienhallinnan kyvykkyyksien kasvattamiseen.

Suunnitelmapoistot ovat taloussuunnitelmassa yhteensä 19,1 milj. euroa vuonna 2026, 20,3 milj. euroa vuonna 2027 ja 21,0 milj. euroa vuonna 2028. Poistomenot kasvavat, kun uusi lipputilihanke valmistuu ja on täysimääräisesti tuotantokäytössä.

Tilikauden 2026 alijäämäksi arvioidaan -11,4 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneistä ylijäämästä. Kertyneet ylijäämät ovat vähentyneet huomattavasti ja vuoden 2026 päättyessä kertyneitä ylijäämiä on käytettävissä 0,6 milj. euroa. Ylijäämien väheneminen kasvattaa merkittävästi laskutettavia kuntaosuuksia vuodesta 2027 alkaen.

Päätöshistoria

Liitteet

- 3 Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028
- 4 Äänestystiedot Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toimint

Oheismateriaali

Tiedoksi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	33/60
Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto	§ 21	01.09.2025

Asianumero 1829/00.04.00/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 21

§ 21

Lausunnon antaminen Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026- 2028

Valmistelijat / lisätiedot:
Ramstedt Jerry
Isotalo Olli
Jyrkkä Maria
Lindqvist Hanne
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028 seuraavan lausunnon:

HSY:n tulee sisällyttää strategiaansa pääkaupunkiseudun omistajaohjausten yhteistyössä valmistelemat tavoitteet kuntayhtymälle vuodelle 2026. Tavoitteet kuvaavat jäsenkuntien strategista tahtotilaa ja ne on valmisteltu yhteistyössä HSY:n kanssa. Tavoitteet ja mittarit ovat seuraavat:

Tavoite 1: Tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapaino. Mittarit:
-Käyttömenojen tuottavuusindeksi (2021=100), tavoitetaso 2026: tulos paranee vuodesta 2025
-Toimintamenot euroa/asukas, tavoitetaso 2026: enintään 147,2 euroa/asukas
-Omavaraisuusaste vuoden 2029 loppuun mennessä vähintään 30–35 % ja pidemmällä aikavälillä vähintään 40 %, tavoitetaso 2026: vähintään 27,5 %

Tavoite 2: Hiilineutraalisuus 2030 ja vastuullisuuden lisääminen. Mittarit:
-Kotitalousjätteen kierrätysaste sekä sekajätteen määrä vuosittain, tavoitetaso 2026: kierrätysaste vähintään 54 % ja sekajätteen määrä enintään 97 kg/asukas/vuosi
-HSY:n kasvihuonekaasupäästöjen määrä, tavoitetaso 2026: enintään 75 000 tCO₂-ekv

-Sähköisen kaluston osuuden kasvattaminen

Tavoite 3: Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen sekä asiakkaiden tyytyväisyys. Mittarit:

-Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain, tavoitetaso 2026: vähintään 4,1/5

-Verkostojen saneerausinvestointien vuotuinen toteutuminen ja kumulatiivinen toteuma vuodesta 2024 lähtien, tavoitetaso 2026: vuotuinen ja kumulatiivinen toteuma paranevat vuodesta 2025

-Suunnitelma siitä, miten ja millä aikavälillä korjausvelan kasvu saadaan hallintaan.

Tavoitteiden yhteyteen kirjattu omistajalinjaus: kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Espoon kaupunki katsoo, että lähtökohtana käyttömenojen tuottavuusindeksin paranemisessa tulee olla vähintään talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Lisäksi saneerausinvestoinneissa toteuman tarkastelun tulee painottua kumulatiiviseen toteumaan.

Espoon kaupunki korostaa lisäksi seuraavia asioita:

1. Kestävä talous ja kuntayhtymän perustehtävä

HSY on toiminta- ja taloussuunnitelmassaan kuvannut edelleen korkeaa vesihuollon investointitasoa. Tulorahoitus ei riitä kattamaan HSY:n investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä. Suunnitelmakaudella uutta ulkopuolista lainaa joudutaan arvion mukaan nostamaan yhteensä noin 324 milj. euroa. Toiminta- ja taloussuunnitelman mukaan suunnitellut vesihuollon kokonaiskorotukset talousarviovuodelle 2026 ovat 5 % ja perusmaksuihin 13 %. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 4 % korotusta. Espoon kaupunki pitää HSY:n esittämiä hinnankorotuksia perusteltuina huomioiden korkeana pysyvä investointitaso, ja näin ollen toimenpide on pääkaupunkiseudun yhdessä valmistelemien tavoitteiden mukainen. Näiden toimien lisäksi Espoon kaupunki edellyttää myös kustannusten nousua hillitseviä toimia sekä käyttömenoissa että investoinneissa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit pohjautuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. Investointiohjelman aikajänteen pidentäminen kymmenestä kahteenkymmeneen vuoteen nähdään myönteisenä kehityksenä, sillä se parantaa näkymää pitkän aikavälin rahoituksen tarpeeseen. Samalla Espoon kaupunki toteaa, että infrainvestointien näkymä tulee käsitellä jäsenkuntien kanssa maankäytön kehittämisen edellyttämällä tavalla.

Espoon kaupunki korostaa, että HSY:n tulee taittaa velkaantuminsa ja tasapainottaa taloutensa siten, että se voi saavuttaa 40 % omavaraisuusasteen, joka on pääkaupunkiseudun omistajaohjauksessa yhdessä valmisteltu pitkän aikavälin tavoite.

Tuottavuuden kasvu on tärkeä mittari, joka kertoo, miten palvelutuotannon tuotantoprosessi on kehittynyt vuodesta toiseen. Tuottavuusluvut kuvaavat, saadaanko keskimääräinen tuotos pienemmällä tuotantopanosten määrällä verrattuna edelliseen vuoteen. Espoon kaupunki näkee myönteisenä kehityksenä käyttömenojen tuottavuusindeksin käyttöönoton mittariksi tuottavuuskehityksen tarkasteluun.

2. Vesihuollon investoinnit

HSY on varannut talousarvioesityksessään vuodelle 2026 vesihuollon toiminta-alueen kaavoituksen mukaiseen laajentumiseen 34,8 milj. euroa ja suunnitelmakaudelle 2027–2028 hieman enemmän (35,3 ja 35,9 milj. euroa). Määräraharavauksia ei ole jaettu kuntien kesken, mutta Espoon kaupungin näkemyksen mukaan varaukset riittävät jäsenkuntien yhteenlaskettuun laajentumistarpeeseen. Espoon kaupunki investoi uusiin alueisiin voimakkaasti ja HSY:n tulee säilyttää valmius tarkastaa investointikehystään kesken toimintavuoden, mikäli näyttää siltä, että kehitys ei riitäkään jäsenkuntien tarpeeseen. HSY on alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan varannut laajentumiseen haja-asutusalueille 1,7 milj. euroa vuodelle 2026, 1,0 milj. euroa vuodelle 2027 ja 2,0 milj. euroa vuodelle 2028. Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiseen laajenemiseen asemakaava-alueiden ulkopuolisille alueille tulisi varautua vuosina 2026–2029 Brobackan alueen osalta, vuosina 2028–2030 Vanhakartanon alueen osalta ja vuonna 2028 Läntisen Jokitien osalta.

3. Muuta huomioitavaa

Espoon kaupunki esittää, että aina kun HSY rakentaa merkittäviä vesihuoltolähtöisiä siirtoviemäreitä tai vesijohtoja muualle kuin katualueelle, tutkittaisiin yhteistyössä kaupungin ja HSY:n kesken riittävän varhaisessa vaiheessa, voidaanko vesihuolto- ja vesihuoltokäytävän päälle rakennettava ulkoilureitti yhdistää. Menettely mahdollistaa kustannussäästöjä ja lisää hyväksyttävyyttä vesihuollon rakentamiselle.

Toiminnassa tulee jatkaa varautumista maailmanpoliittiseen tilanteen epävakauteen ja toimintaympäristömuutoksiin kehittämällä fyysisen ja kyberturvallisuuden osa-alueita sekä turvallisuustietoutta.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2026 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2026–2028 pyydetään 5.9.2025 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2026–2028 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous

- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Toiminta

Inflaation ja korkotason nousu ovat rauhoittuneet, mutta nämä yhä vaikuttavat kuluttajien ostovoimaan ja erityisesti asuntorakentamisen markkinoihin. Taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 tilanteen ennakoitaan paranevan, sillä inflaation ennustetaan olevan 2 % tuntumassa lähivuosina. Rakentamisen volyymien ennustaminen on haastavaa, mutta pääkaupunkiseudun väestömäärän kasvun ennustetaan jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymien kasvu jatkuu. HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2026 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,3 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,2 miljoonaa m³. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 153,6 miljoonaa m³ vuonna 2026.

Vuonna 2026 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 9 miljoonaa jätteastiwhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 380 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 205 000 tonnia. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa käsitellään jätteitä yhteensä noin 232 000 tonnia.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2026 ovat 519,3 milj. euroa eli 27,8 milj. (5,7 %) euroa enemmän vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä talousmallien mukaiset alustavat hintamuutokset. Laskutetun veden volyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin, mutta kääntyi nousuun 2024. Tämä kehitys on jatkunut kevään 2025 ja taloussuunnitelmakaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %.

Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle 2026 kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2027 5 % ja 2028 2 %. Korotuksissa inflaatio-olettama on 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain ja perusmaksuihin esitetään korotuksina talousarviovuodelle 13 % ja suunnitelmavuosille 2027 9 % ja 2028 7 %.

Reaalikorotusten nousuun suurimpana syynä on erityisesti saneerausinvestointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Liittymismaksukertymä on laskenut edelleen rakentamisen hiipumisen myötä. Tällä hetkellä

rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteen mukaan vuosi 2025 olisi pohjakosketus ja sen jälkeen trendi vähitellen kääntyisi. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan siten, että kerrostalojen maksuja korotetaan 10 % ja muiden kiinteistötyyppien 25 %. Tavoitteena on saavuttaa asteittain taloussuunnitelmakaudella liittymismaksujen kustannusvastaavuus suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2026 on noin 9,0 milj. euroa vuodessa.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan taloussuunnitelmakaudella. Tulokertymää lisää osin biokaasun energiamyynti ja osin hinnankorotukset. Hinnoissa on laskettu keskimäärin noin 4 % korotus vuodelle 2026, toisaalta samalle vuodelle ajoittuu sosiaali- ja terveystalouden poistuminen HSY:n järjestämästä jätteen kuljetuksesta, joten talousarviovuonna tuotot lisääntyvät noin 2 %. Vuosien 2027 ja 2028 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta tyhjennyskertojen jäädessä vuoden 2026 tasolle. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. Jätevoimalan kuonan metallipitoisuus on pienentynyt, joka osaltaan pienentää raaka-aineista saatavia tuloja. Toisaalta mädäte maatalouteen -hankkeen myötä biokaasun määrä kasvaa tuoden lisätuloa täysimääräisesti vuodesta 2026 eteenpäin.

Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä. Taloussuunnitelmakaudella jatketaan palvelutuotantoa edellisvuosien tapaan, joka koostuu muun muassa yhä tarkemmasta ilmanlaatutiedosta, MAL-suunnittelun- ja paikkatiedon tuottamisesta, sekä kiertotalouden seudullisten tunnuslukujen tuottamisesta. Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat 0,9 prosenttia HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Vuodesta 2025 alkaen Ilmastoinfon toiminnan osuus sisältyy suoraan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan lukuihin, eikä sitä eritellä enää erikseen. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2025 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,771 milj. euroa. Ylijäämä on kohdistettu etupainotteisesti sitten, että eniten ylijäämää käytetään vuonna 2026.

HSY:n toimintamenoit vuonna 2026 ovat 227,5 milj. euroa, joka on 6,8 milj. (3,1 %) euroa enemmän kuin vuoden 2025 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2026 toimintakuluista noin 54 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen

ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 1 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2026 on 294,2 milj. (56,7 %) euroa, kun sen vuonna 2025 ennustetaan olevan 273,3 milj. (55,6 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2026. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2027 toimintakate paranee ja on 316,1 milj. (57,9 %) euroa ja vuonna 2028 328,2 milj. (58,4 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2026 ovat 81,8 milj. euroa. Korkokuluista 55,4 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 280 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2026–2028. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen nousuun ollen vuonna 2028 83,5 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2026 HSY:n vuosikate on 212,5 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 335,9 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2026 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 30,6 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2027 53,5 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2028 58,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tämän takia HSY:n velkaantuminen alkaa taittua taloussuunnitelmakauden aikana.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit pohjautuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2026 investoinnit ovat yhteensä 213,7 milj. euroa, josta 194,7 milj. on vesihuollon ja 16,5 milj. euroa jätehuollon investointeja.

Vesihuollon investointien taso on arvioitu olevan investointiohjelman mukaisella tasolla tulevalla taloussuunnitelmakaudella. Vesihuoltoverkoston saneerausvelan taittamiseksi on koriin 10 lisätty 5 milj. euroa per vuosi lisää määrärahaa. Vesihuollon investointien kokonaismääräraha on taloussuunnitelmakaudella noin 185 milj. euroa per vuosi. Suunnitelmakauden aikana käynnistyy monia merkittäviä hankkeita sekä jäsenkaupunkien, että HSY:n toimesta.

Merkittävimpinä HSY lähtöisinä hankkeina voidaan todeta Esplanadin alueen vesihuollon rakentaminen, joka käynnistyy vesihuoltotunnelin rakentamisella. Suunnitelmakaudella jatketaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamon haitallisten aineiden poiston ja fosforin poiston tehostamisen suunnittelua. Verkostosaneerausten volyymia kasvatetaan systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden.

Jäsenkuntien osalta on menossa tai käynnistymässä monia merkittäviä hankkeita. Vantaan ratikka ja Helsingin infraohjelma näistä suurimpina. Infraohjelma sisältää kolme erillistä raitiotiehanketta, Länsi-Helsingin raitiotiet, Länsiratikat ja Viikki-Malmi raitiotien hankkeet.

Yhtenä merkittävänä HSY-lähtöisenä hankkeena käynnistyy myös Ilmalan tornien toimisto-osien saneeraushanke. Tornin saneerauksen yhteydessä tarkastellaan myös mahdollisuutta siirtää HSY:n pääkonttori Ilmalan torniin. Jätehuollossa aluepalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen, lisäksi edistetään toimintaa kiertotalouden keskiössä. Nykyisessä investointiohjelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman suunnitteluun ja kaavoitukseen sekä tontin hankintaan taloussuunnitelmakaudella. Investointiohjelma päivitetään vuoden 2026 aikana. Tässä yhteydessä tarkastellaan vielä huolellisesti uusien Sortti-asemien tarvetta sekä mahdollisuuksia muun muassa nykyisen asemaverkoston tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Käsittelypalvelulähtöisillä investoinneilla tähdätään strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Merkittävä osa investoinneista perustuu ympäristölupien velvoitteisiin, mutta investoinneilla tähdätään myös lähiympäristöstä huolehtimiseen ja ympäristövaikutusten vähentämiseen. Talousarviovuonna toteutetaan kaasukeräysjärjestelmien ja vesienhallinnan vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Lisäksi suunnitelmakaudella toteutetaan edellisten vuosien tapaan kaatopaikkojen pinnan vuosittaiset viimeistely- ja niitytystyöt, joilla lisätään strategian mukaisesti alueen luonnon monimuotoisuutta ja vähennetään ympäristökuormitusta.

Rahoitus

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 lopussa ennusteen mukaan noin 935 milj. euroa, mikäli vuoden 2025 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi vuodesta 2027 alkaen. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan nykyisten lainojen lyhennyksiä, joten taloussuunnitelmakaudella joudutaan nostamaan

edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 324 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 381 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 870 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Viime vuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt. Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste kehittyy suotuisasti ja kääntyy nousuun saavuttaen vuoden 2026 lopussa tason 27,4 %. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä 2024 omavaraisuusaste oli 26,8 %

Päätöshistoria

Liitteet

- 5 Lausuntopyyntö HSYn alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2026-2028
- 6 Alustava HSYn toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Oheismateriaali

Tiedoksi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

42/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 22

01.09.2025

Asianumero 91/02.02.02/2024

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 22

§ 22

Tilapalvelut-liikelaitoksen heinäkuun osavuositarkastus II/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Turunen Päivi
Moisander Heikki
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Toimitusjohtaja Lehtinen Maija

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto (johtokunta) merkitsee tiedoksi Tilapalvelut-liikelaitoksen osavuositarkastuksen 1-7/2025.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tilapalvelut-liikelaitoksen toinen osavuositarkastus 2025

Tilapalvelut-liikelaitokselle on kaksi sitovaa tulostavoitetta vuodelle 2024.

1. Liikelaitoksen vuoden 2025 tulostavoite on 26,1 milj. euroa ylijäämäinen tulos ennen varauksia. Tulostavoite ennustetaan toteutuvan.
2. Liikelaitoksen talousrakennusinvestointihankkeiden toteutuminen valtuuston päättämän talousarvion sekä taloussuunnitelman investointiohjelman aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti. Investointiohjelmaa on toteutettu tavoitteen mukaan mutta hankekohtaisia poikkeamia on jonkin verran. Tavoite alittuu 8,4 milj. eurolla.

Tilapalvelut -liikelaitoksen käyttötalouden osavuositarkastus II raportti on liitteenä (Liite 1).

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

43/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 22

01.09.2025

Investointiohjelman mukaisista uudisrakentamiskustannuksista ennustetaan jäävän ajoitussyistä käyttämättä 8,4 milj. euroa. Investointiohjelman hankkeissa on vuotuisen määrärahan alituksia 9,8 milj. euroa sekä ylityksiä 1,4 milj. euroa.

Investointiohjelmassa esitetään siirrettävän 1,4 milj. euroa vuotuista määrärahaa Tapiolan uimahallihankkeelta seuraaville hankkeille, joissa vuoden 2025 vuotuinen määräraha ylittyvät.

- Sunan koulun peruskorjaus ja laajennus 1,0 milj. euroa
- Kalajärven päiväkotij- ja nuorisotilahankkeelle 0,2 milj. euroa
- Oittaaan uimarannan pukutilahankkeelle 0,1 milj. euroa
- Mattlidens skolcentrum -hankkeelle 0,1 milj. euroa

Päätöshistoria

Liitteet

- 7 Tilapalvelut-liikelaitos osavuosisikatsaus II raportti 2025
- 8 Tilapalvelut-liikelaitoksen tuloskortti 31.7.2025
- 9 Talonrakennusinvestointien aikataulu 2025 OVK II

Oheismateriaali

- Tilapalvelut-liikelaitoksen osavuosisikatsaus II 1.9.2025

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	44/60
Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto	§ 23	01.09.2025

Asianumero 5797/10.03.02/2022

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 23

§ 23

Vallipuiston päiväkodin uudishankkeen hankesuunnitelman muuttaminen tavoitekustannuksen osalta ja hankkeen käynnistäminen (osittain Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Sippo-Hosio Riikka
Yrjölä Reijo
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

1
hyväksyy Vallipuiston päiväkodin uudishankkeen päivitetyn hankesuunnitelman tavoitekustannusten noston 1,25 milj. eurolla, 6,456 milj. eurosta 7,736 milj. euroon (alv 0 %, hintataso 103 / 7.2025)

2
ehdottaa, että kaupunginhallitus päättää, että Vallipuiston päiväkodin uudishanke voidaan käynnistää ja hankkeen toteuttamisen edellyttämät urakkasopimus ym. sopimukset solmia.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Vallipuiston päiväkotiki on 6-ryhmäinen, kaksikerroksinen puurakenteinen uudispäiväkotiki Leppävaaran kaupunginosassa. Päiväkotiki on tarkoitus rakentaa Espoon kaupungin omistamalle tontille osoitteessa Ratapölkky 1, josta puretaan vanha huonokuntoinen sisäilmaongelmainen päiväkotiki. Päiväkotiki toimii tällä hetkellä väistötiloissa Veräjapellon siirtokelpoisessa päiväkodissa. Uudishankkeen kohdenumero on KR3179. Hankesuunnitelma on hyväksytty 28.8.2023.

Hanke sisältää päiväkodin sekä kaksi piharakennusta. Varhaiskasvatuspaikkoja on 126. Henkilökunnan lukumäärä on 26. Uuden päiväkodin laajuus on 1 772 brm². Tilat sijoitetaan kahteen kerrokseen.

Talousarviossa vuoden 2025 investointiosassa hankkeelle budjetoitu määräraha on 6,486 milj. euroa (alv 0 %, hintataso 113,5). Hanke kilpailutettiin kesä-elokuussa 2025. Tarjouksia saatiin kolmelta tarjoajalta. Halvimman tarjouksen perusteella laskettu hankkeen uusi kustannusarvio on 7,736 milj. euroa (alv 0 %, hintataso 103 / 7.2025).

Halvimman tarjouksen mukaan laskettu kustannusarvio ylittää hankkeelle varatut määrärahat 1,25 milj. eurolla johtuen hankkeen merkittävistä muutoksista, joiden vuoksi suunnittelukustannukset sekä neliökustannukset ja -määrä ovat lisääntyneet. Hanke piti alun perin toteuttaa peruskorjauksena, joka ei suunnittelun edetessä osoittautunut teknisesti järkeväksi ratkaisuksi; korvaava uudisrakennus tuotti teknisesti järkevän ja kustannustehokkaan ratkaisun. Suunnittelun aikana on osoittautunut tarpeelliseksi huomioida tilapäisen ryhmän sijoittamisen mahdollistamiseksi vähäiset muutokset tiloihin sekä maalämmön edellyttämä teknisen tilan laajennus. Myös muita vähäisiä muutoksia on tehty tukitiloihin.

Määrärahojen korotus, joka tehtiin vuoden 2024 investiohjelmasta vuoden 2025 investiohjelmaan (tasolta 5,5 milj. tasolle 6,5 milj. euroa), ei ollut riittävän suuri.

Voimassa olevan talousarvion määrärahaan (6,486 milj. euroa) korotustarve on yhteensä 1,25 milj. euroa.

Valtuustolle esitetään hankkeen määrärahaa nostettavaksi 7,736 milj. euroon, alv 0 %.

Hankkeelle esitetään käynnistämislupaa syyskuussa 2025, jotta vanhan päiväkodin purku-urakka päästään aloittamaan aikataulussa.

Päätöshistoria

Liitteet

10 Vallipuiston päiväkotihankesuunnitelma, päivitetty 14.8.2025

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

46/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 24

01.09.2025

Asianumero 2065/12.00.00/2024

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 24

§ 24

Valtuustoaloite selvityksen laatimiseksi vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen (Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Pulkkinen Jyrki

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Kaisa Alaviirin ja 9 muun 24.3.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen ulkopuolisen selvityksen ja henkilöstökyselyn laatimisesta koskien vahtimestaripalveluiden siirtämistä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan tiedoksi muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Kaisa Alaviiri ja 9 muuta valtuutettua ovat jättäneet 24.3.2025 aloitteen ”Valtuustoaloite uusi Vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimen ja rehtoreiden alaisuuteen tulee laatia selvitys ulkopuolisen konsultin työnä laaja-alaisesti. Jatkovalmistelussa tulee tehdä kysely myös vahtimestareille. ”

Aloitteessa todetaan että ”24.2.2025 saamani vastaus valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen oli seuraava: Mikäli paluusta

hajautettuun malliin päätetään kuitenkin laatia jatkoselvitys, tulee selvitys toteuttaa ulkopuolisen konsultin työnä laaja-alaisesti kaikki Espoon tarpeet ja vaikutukset huomioiden. Jatkovalmistelussa tehdään kysely myös vahtimestareille. Teen aloitteen, että selvitys laaditaan. Valtuustoaloitteeni takana oli nuorisovaltuusto ja rehtoreista 2/3. On siis syytä selvittää asia tarkemmin.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Aiempien vastausten lisäksi uutena tietona aloitteeseen liittyen on vahtimestareille tehty kysely.

Edellisten käsittelyjen jälkeen, Tilapalvelut-liikelaitos teetti kyselyn koulujen vahtimestareille.

Kyselyssä kysyttiin vahtimestareilta työhön liittyviä kysymyksiä liittyen sijoittumiseen organisaatiossa, työtyytyväisyyteen sekä koulutustarpeita. Kyselyn vastaukset saatiin 8.4.2025. Vastausprosentti oli yli 70 %.

Kysyttäessä kumpaan organisaatioon vastaaja haluaa kuulua, rehtorien alaisuuteen vai Tilapalvelut-liikelaitokseen 91 % vastaajista ilmoitti haluavansa olla osa Tilapalvelut-liikelaitosta.

Työtyytyväisyyden osalta tuloksia voidaan tiivistää seuraavasti: 97 % vastaajista kokee työnkuvansa selkeäksi, 87 % saa riittävästi tukea esihenkilöltään.

Asiakasnäkökulmana Tilapalvelut-liikelaitos haluaa korostaa myös sitä, että rehtoreille osoitetussa kyselyssä kysyttäessä onko vuorovaikutus vahtimestarimme kanssa sujuvaa niin henkilökunnan, oppilaiden kuin vierailijoiden osalta, vastaajista 85,7 % oli joko samaa mieltä tai täysin samaa mieltä ja kysyttäessä vahtimestareiden yhteistyöstä oppilaitoksen johdon kanssa on sujuvaa, vastaajista 81,6 % ovat joko samaa mieltä tai täysin samaa mieltä.

Tilapalvelut-liikelaitos esittää perustuen vahtimestareilta saatuun palautteeseen, että tilanne jätetään ennalleen, ulkopuolista konsulttiselvitystä ei ole tarpeen laatia ja aloite todettaisiin loppuun käsitellyksi.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.12.2024 § 224

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Kaisa Alaviirin sekä 26 muun valtuutetun 20.5.2024 jättämään

valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 172

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Kaisa Alaviirin sekä 26 muun valtuutetun 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Käsittely

Kling teki Wallsin, Vanhasen ja Kosken kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

”Lautakunta palauttaa vastauksen uudelleen valmisteltavaksi. Lautakunta toivoo, että uudessa vastauksessa otetaan selkeämmin kantaa aloitteessa esille nostettuihin vahtimestaripalveluita koskeviin koulun toiminnan kannalta tärkeisiin asioihin. Lisäksi lautakunta toivoo tietoa siitä, kuinka paljon vahtimestaripalveluiden kustannuksissa voidaan säästää, jos rehtoreista tulee vahtimestareiden esihenkilöitä. Lautakunta toivoo myös, että myös Espoon vammaisneuvostolta pyydetään lausunto koskien eri tavoin toimintarajoitteisten (mm. liikunta- ja aistivammaisten) näkemykset vahtimestaripalveluiden nykytilanteesta sekä samoin vammaisvaikutusten arviointi tulisivat myös huomioiduksi lausunnossa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Klingin palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Päätöksi palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

49/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 24

01.09.2025

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Selvityksen laatiminen vahtimestaripalveluiden siirtämiseksi takaisin sivistustoimen
- Kasvun ja oppimisen lautakunnan lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistustoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen (palautettu 25.9.2024)
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluista
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluista
- Vahtimestarikysely

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

50/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 25

01.09.2025

Asianumero 1283/00.04.00/2024

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 25

§ 25

Omistajan päätös Espoon Elä ja Asu Oy:n yhtiöjärjestyksen muuttamisesta ja hallituksen jäsenten nimittämisestä

Valmistelijat / lisätiedot:
Akselin Essi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto päättää osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin ja 5 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla yhtiökokousta pitämättä:

1
valita Espoon Elä ja Asu Oy:n hallitukseen seuraavat kolme jäsentä:
Olli Isotalo, viran puolesta
Ari Konttas, viran puolesta
Harri Kivinen, viran puolesta,

2
valita hallituksen puheenjohtajaksi Olli Isotalon ja varapuheenjohtajaksi Ari Konttaksen

3
Korjata Espoon Elä ja Asu Oy:n yhtiöjärjestyksen 5 §:ä niin, että hallitukseen valitaan 3–5 jäsentä,

4
valtuuttaa Johanna Ahon allekirjoittamaan tätä päätöstä vastaava osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukainen pöytäkirja.

Käsittely

Olli Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Espoon Elä ja Asu Oy:n hallituksen jäsenyys).

Ari Konttas poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Espoon Elä ja Asu Oy:n hallituksen jäsenyys).

Harri Kivinen poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Espoon Elä ja Asu Oy:n hallituksen jäsenyys).

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Osakkeenomistajien yksimieliset päätökset

Osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Edelleen osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan osakkeenomistajat voivat kuitenkin yhtiökokousta pitämättä yksimielisinä päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta ja tehdä siitä kirjallisen päätöksen. Espoon kaupunki on Espoon Elä ja Asu Oy:n ainoa osakkeenomistaja. Nyt päätettävänä olevat asiat kuuluvat osakeyhtiölain mukaisesti yhtiökokouksen päätettäväksi.

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Espoon Elä ja Asu Oy:n yhtiöjärjestystä on tarpeen päivittää hallitukseen valittavien jäsenten määrän osalta. Näin ollen yhtiöjärjestystä korjataan seuraavasti:
Korjataan 5 § yhtiön hallituksen jäsenten määräksi 3-5 jäsentä.

Hallituksen jäsenten valitseminen

Yhtiön hallitukseen valitaan seuraavat kolme jäsentä:
Olli Isotalo, Harri Kivinen ja Ari Konttas asemansa perusteella.

Päätöshistoria

Liitteet

- 11 Espoon Elä ja Asu Oy, osakkeenomistajien yksimielinen päätös
- 12 Espoon Elä ja Asu Oy Yhtiöjärjestys

Oheismateriaali

- Espoon Elä ja Asu Oy Yhtiöjärjestys 16082024 alkaen

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

52/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 26

01.09.2025

Asianumero 923/00.04.00/2025

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 01.09.2025 § 26

§ 26

Optiosopimuksen allekirjoittaminen Finnoon Pysäköinti II Oy:n kanssa sekä osakkeiden merkitseminen ja lunastaminen (Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Lövgren Reetta

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto esittää, että kaupunginhallitus

1
päättää hyväksyä, että Finnoon Pysäköinti II Oy lunastaa Espoon kaupungilta 115 P-osaketta, lunastusvastikkeena 10 euro/osake,

2
päättää hyväksyä, että Finnoon Pysäköinti II Oy päättää antaa Espoon kaupungille optio-oikeuden merkitä 115 kpl P-osaketta, merkintähintaan 10 euroa/osake,

3
päättää solmia kaupungin kokonaan omistaman Finnoon Pysäköinti II Oy -nimisen yhtiön kanssa liitteen mukaisen optiosopimuksen koskien oikeutta merkitä yhteensä 115 kpl P-osakkeita merkintähintaan 10 euroa/osake,

4
valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään tarvittavan päätöksen osakkeenomistajan yksimieliseksi päätökseksi osakkeiden lunastamisesta ja optio-oikeuden antamisesta,

5
valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan kaupungin puolesta liitteenä olevan optiosopimuksen ja tekemään siihen vähäisiä ja/tai teknisiä muutoksia,

6
valtuuttaa kaupunginjohtajan merkitsemään tarvittavan määrän ja enintään

115 kpl P-osakkeita optio-oikeuden nojalla kaupungin tarvitessa yhtiön P-osakkeita myytäväksi.

Käsittely

Olli Isotalo poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Finnoon Pysäköinti II Oy:n hallituksen jäsenyys).

Ari Konttas poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Finnoon Pysäköinti II Oy:n hallituksen jäsenyys).

Harri Kivinen poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 momentti 5 kohta, Finnoon Pysäköinti II Oy:n hallituksen jäsenyys).

Päätös

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Taustaa ja tietoja yhtiöstä

Kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 22.5.2023 § 156 perustaa Finnoon Pysäköinti II -nimisen osakeyhtiön ("Yhtiö" tai "Pysäköintiyhtiö"). Pysäköintiyhtiö on tällä hetkellä Espoon kaupungin yksin omistama yhtiö, jonka tarkoituksena on rakennuttaa vuokrattavalle alueelle omistukseensa pysäköintilaitos. Kaupungin on tarkoitus tulevaisuudessa myydä Pysäköintiyhtiön osakkeita Kaitaan alueen asuntotonttien luovutusten yhteydessä tuleville tontinsaajille.

Finnoon Pysäköinti II:n Oy:n toiminta on edennyt Yhtiön perustamisen jälkeen ja Yhtiö rakennuttaa parhaillaan hallitsemalleen tontille pysäköintilaitosta, jonka on määrä valmistua 31.8.2025. Pysäköintilaitoksen on määrä olla valmis käyttöön otettavaksi 1.9.2025 alkaen. Yhtiö on hankkinut ulkopuolisen pankkilainan pysäköintilaitoksen rakentamiskustannusten rahoittamiseksi. Kaupunki on antanut omavelkaisen takauksen kyseisestä Yhtiön ottamasta lainasta koko määrästä, sillä kaupunki on toistaiseksi Yhtiön ainut osakkeenomistaja.

Yhtiössä on 315 P-osaketta ja 1 L-osake. Yhtiön P-osakkeet ovat pysäköintiosakkeita, jotka oikeuttavat pysäköimään osakaspysäköintimaksua vastaan yhden kulkuneuvon Yhtiön omistamassa pysäköintilaitoksessa. L-osake on taas ns. "laina-osake", joka vastaa Yhtiön ottaman pankkilainan rahoittamisesta. Kun kaupunki tulevaisuudessa myy Yhtiön P-osakkeita kolmansille osapuolille, myydään

Yhtiön P-osakkeet ilman em. lainaan liittyvää rahoitusvelvollisuutta (ts. P-osakkeiden ostajat maksavat jyvitetyn osuutensa lainan rahoituskuluista osana P-osakkeiden kauppahintaa). L-osakesarja on luotu Yhtiöön, jotta kaupunki pystyy varmistamaan, että sillä on riittävä vaikutus- ja päätösvalta em. pankkilainaan liittyvissä asioissa, vaikka kaupunki ei olisi enää Yhtiön ainoa osakkeenomistaja. Yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiö on velvollinen lunastamaan vastikkeetta kaupungin omistaman L-osakkeen sen jälkeen, kun L-osakkeen vastuulla oleva laina on takaisinmaksettu kokonaisuudessaan.

Lunastus- ja optiojärjestely

Yhtiön toistaiseksi ainoan osakkeenomistajan, ts. Espoon kaupungin tulee tehdä osakkeenomistajien yksimielinen päätös, jossa Yhtiö päättää lunastaa kaupungilta 115 kpl P-osakkeita. Lunastusvastikkeena Yhtiö maksaa kaupungille 10 euroa/osake. Lunastuksen jälkeen kaupungin omistukseen jää vielä 200 kpl P-osakkeita. Yhtiön hallintaan jää yksimielisen päätöksen seurauksena 115 kpl P-osakkeita.

Lunastuspäätöksen yhteydessä Yhtiön tulee päättää myös 115 P-osakkeen optio-oikeuden myöntämisestä Espoon kaupungille. Yksi (1) optio-oikeus oikeuttaa kaupungin merkitsemään yhden (1) Yhtiön hallussa olevan P-osakkeen. Optio-oikeuteen perustuvan P osakkeen merkintähinta on 10 euroa/osake. Optio-oikeuksien mukainen osakkeiden merkintäaika alkaa em. päätöksen päivämäärästä ja päättyy 31.12.2050. Yhtiön tekemän optiopäätöksen liitteenä on optiosopimusluonnos, jossa sovitaan optio-oikeuksien tarkemmista ehdoista. Optiosopimuksella turvataan erityisesti Espoon kaupungin oikeudet optio-oikeuksien haltijana. Esitetään, että kaupunki hyväksyy liitteenä olevan optiosopimuksen ja valtuuttaa kaupunginjohtajan merkitsemään optio-oikeuksien mukaisia osakkeita, kun se arvioidaan kaupungin näkökulmasta tarpeelliseksi tai kannattavaksi.

Suunniteltu järjestely (osakkeiden lunastus, merkintä ja edelleen luovutus) ei aiheuta veroseuraamuksia pois lukien varainsiirtovero, josta vastaa Yhtiö. Edelleen luovutusvaiheessa varainsiirtoverosta vastaa ulkopuolinen ostaja.

Lunastus- ja optiojärjestelyn perusteet

Yhtiön tekemät päätökset 1) 115 kpl kaupungin omistamien P-osakkeiden lunastamisesta ja 2) 115 kpl P-osakkeita koskevan optio-oikeuden antamisesta kaupungille muodostavat kokonaisuuden.

Espoon kaupungin on tarkoitus tulevaisuudessa myydä Yhtiön P-osakkeita Kaitaan alueen asuntotonttien luovutusten yhteydessä tuleville tontinsaajille. Pysäköintilaitoksen suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa ei kuitenkaan ole ollut tarkkaa tietoa, kuinka paljon alueen tontinsaajat tulevat

hankkimaan kaupungilta Yhtiön P-osakkeita. Ennen pysäköintilaitoksen rakentamista on tehty sen hetken parhaan tiedon mukainen arvio tarvittavasta autopaikkamäärästä Yhtiön omistamassa pysäköintilaitoksessa. Näin ollen kaupunki Yhtiön perustajaosakkaana kantaa riskiä siitä, että pysäköintilaitoksessa on enemmän autopaikkoja kuin tulevat tontinsaajat tulevat kaupungilta hankkimaan Yhtiön P-osakkeita. Jotta kaupungille ei alueen tonttien valmistuttua jää omistukseensa ylimääräisiä Yhtiön P-osakkeita, on katsottu perustelluksi luoda edellä kuvattu optiojärjestely. Sitä mukaa kun kaupungille varmistuu P-osakkeiden myyntitarve, kaupunki tulee käyttämään oikeuttaan merkitä tarvittavan määrän yhtiön P-osakkeita, jotka se edelleen myy tontinsaajalle. Näin kaupungin omistuksessa on aina vain se määrä Yhtiön P-osakkeita, kuin se tietää menevän kaupaksi (pl. alkutilanne, jossa kaupungilla on omistuksessa 200 kpl P-osakkeita). Optiojärjestelyn etuna on myös se, että kaupungin tarvitsee maksaa P-osakkeisiin kohdistuvaa osakaspysäköintimaksua (verrannollinen kiinteistöyhtiön vastikkeeseen) vain sen kulloinkin omistuksessa olevilta P-osakkeilta, joiden määrä pystytään pitämään minimissä em. optiojärjestelyllä.

Kun kaupunki myy Yhtiön P-osakkeita, otetaan osakkeiden hinnoittelussa vastaavasti huomioon perustajaosakkaan riski siitä, että kaupunki ei saa myydyksi kaikkia Yhtiön P-osakkeita (315 kpl).

Päätöshistoria

Liitteet

13 Optiosopimus

Oheismateriaali

Tiedoksi

§ 27

Viranhaltijoiden päätökset**Päätösehdotus****Tilapalvelut-liikelaitoksen toimitusjohtaja**

Kaupunginhallituksen konserni- tilajaosto ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Tilapalvelut-liikelaitoksen toimitusjohtaja

- Tilapalvelut-liikelaitoksen toimitusjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 21.08.2025 §35
Hankintapäätös; Olarin koulu, sähkö- ja tietoteknisten järjestelmien suunnittelu (440/2024)

Tilapalvelut-liikelaitoksen rakennuttamispäällikön päätöspöytäkirjat

- Tilapalvelut-liikelaitoksen rakennuttamispäällikön päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 21.08.2025 §4
Hankintapäätös; Aarnivalkean koulun opettaja-asuntoloiden purku-urakka, kevennetty kilpailutus puitesopimustoimittajien kesken (264/2023)
- Tilapalvelut-liikelaitoksen rakennuttamispäällikön päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 21.08.2025 §5
Hankintapäätös; Kuuden pientalon purku-urakka, kevennetty kilpailutus puitesopimustoimittajien kesken (264/2023)

Tilapalvelut-liikelaitoksen palvelutuotantopäällikön päätöspöytäkirjat

- Tilapalvelut-liikelaitoksen palvelutuotantopäällikön päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 21.08.2025 §24
Hankintaa koskeva sopimusmuutos; Ruusutorpan koulun julkisivun paikkarappaus, julkisivun ja puuosien huoltomaalaus (5784/2020)
- Tilapalvelut-liikelaitoksen palvelutuotantopäällikön päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 19.08.2025 §7
Vahingonkorvaushakemuksen osittainen hyväksyminen (2477/2025)

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

57/60

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto

§ 28

01.09.2025

§ 28

Päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto merkitsee tiedoksi selostusosassa mainitut päätökset ja kirjelmät sekä kokouksessa kuultavat selostukset.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1
Työohjelman 2025 päivitys (Maija Lehtinen)

Liitteet

14 Ei_julkinen_Työohjelman päivitys syksy 2025

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 15, § 16, § 17, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 26, § 27, § 28

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 18, § 25

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Aukioloaika: ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Faksi: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.